

брой 3/2007, цена 30 Кч

БЪЛГАРИ

Списание за българите в Чехия

**БОЙКА
ДОБРЕВА**

В ПАМЕТ НА ЕДНА
СИЯЙНА ДУША

**СИМЕОН
ЩЕРЕВ
И АНТОНИ
ДОНЧЕВ**

ДЖАЗЪТ
Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО
ИЗКУСТВО!

**СЕРГЕЙ
АНТОНОВ**

ИСТИНАТА
ЩЕ ВЪЗТЪРЖЕСТВУВА

ЕЛЕНА БАРЪМОВА

ОПЕРНИЯТ СВЯТ Е КРАТЪК КАТО ПРИКАЗКА

www.diama-vino.cz
www.diama-cz.cz

Diama

*Diama s.r.o.,
výhradní dovozce špičkových
bulharských vín a zelenin*

Obchodní a logistické centrum:

Diama s.r.o., Kostelecká 11, Mratín 250 63
tel.: 326 982 492-4,
fax: 326 982 495

e-mail: info@diama-vino.cz
objednavky@diama-vino.cz
www.diama-vino.cz

Мили читатели,

„Пойните птички отлитат на юг, есен е вече пристигнала тук“ - думите на тази песничка, които звучат в главата ми като реминисценция още от детската градина, сякаш олицетворяват настроението и всички мисли свързани с настъпващата есен, които се прокрадват в нас.

Поглеждам през прозореца, наслаждавам се на последните дни от необикновено топлото тазгодишно циганско лято и пишейки тези редове, неочаквано намирам още няколко причини да мисля за по-приятни и весели неща от безпомощно падащи есенни листа и мъгли.

Намерих ги на страниците на този брой на списание „Българи“. Първо се потопих в омайния оперен свят на Елена Баръмова - поредният голям български глас, завладяващ световните сцени и после за да подсиля радостта си се върнах на минути с легендите на българския джаз – Симеон Щерев и Антони Дончев към техния незабравим пражки концерт. Кулминацията на доброто ми настроение настъпи с редовете, които рекапитулират щастливия край на сагата с нашите медицински сестри в Либия, след което не ми остана нищо друго, освен да се понеса на едно далечно пътуване до миналото и да науча няколко малко известни факта около опита на крал Владислав Варненчик за нашето освобождение от турско робство. Унесен в пътуването изведнъж се отзовах в далечна Боливия и Перу и на последната страница от този брой, който скрива още няколко изненади, които се надявам да откриете сами.

Приятно есенно пътуване със списание „Българи“.

Иван Иванов

16-18. ЕЛЕНА БАРЪМОВА

19. ПОЛИТИКА

БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ
СЕСТРИ - ПЪТЯТ КЪМ СВОБОДАТА

20-21. АКТУАЛНО

СЕРГЕЙ АНТОНОВ - ИСТИНАТА
ЩЕ ВЪЗТЪРЖЕСТВУВА

22-23. ЛИЧНОСТИ

СИМЕОН ЩЕРЕВ И АНТОНИ
ДОНЧЕВ - ДЖАЗА Е ИЗКЛЮЧИ-
ТЕЛНО ИЗКУСТВО!

24-26. ПАМЕТ

ВАРНЕНСКИЯТ ВЛАДИСЛАВ

27-29. НА ПЪТ

ПЕРУ И БОЛИВИЯ - ЗЕМЯТА НА
ИНКИТЕ, ЛАМИТЕ И ПИСКТО

Съдържание

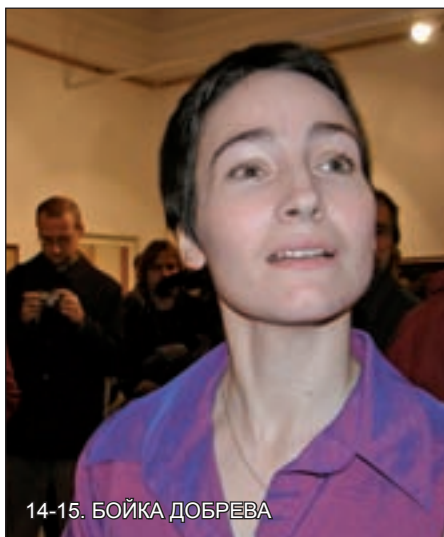
4-9. НАКРАТКО

10-13. **БЪЛГАРИТЕ В ЧЕХИЯ**
МЛАДИ БЪЛГАРСКИ ТАЛАНТИ -
МУЗИКАТА Е ЕДИН НЕОБЯТЕН
ВЪЛШЕБЕН СВЯТ ЗА МАЛКИЯ
ЦИГУЛАР ФИЛИП ЗАЙКОВ;
„ПИРИН“ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ
ФOLKLOPPEH ФЕСТИВАЛ
В СТРАЖНИЦЕ; ДОМЪТ НА

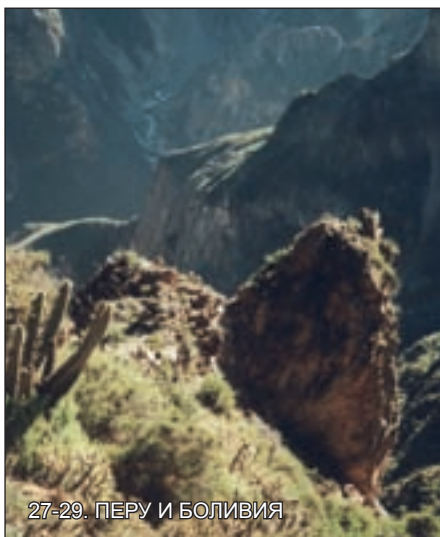
НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА -
ПЪРВИЯТ ГОЛЯМ МУЛТИКУТУ-
РЕН ЦЕНТЪР В ПРАГА; ДОКУМЕН-
ТАЛНА ИЗЛОЖБА, ПОСВЕТЕНА
НА АНТОНИН НОВАК

14-15. **IN MEMORIAM**
БОЙКА ДОБРЕВА - В ПАМЕТ НА
ЕДНА СИЯЙНА ДУША

16-18. **ИНТЕРВЮ**
ЕЛЕНА БАРЪМОВА - ОПЕРНИЯТ
СВЯТ КАТО ПРИКАЗКА

14-15. БОЙКА ДОБРЕВА

27-29. ПЕРУ И БОЛИВИЯ

20-21. СЕРГЕЙ АНТОНОВ

България е на второ място в света по увеличение на цените на имотите за една година сочи една от водещите агенции за имоти „Knight Frank“, позовавайки се на официални данни на националните статистики, които отчитат само реално сключени сделки. През второто тримесечие на 2007 г. спрямо второто тримесечие на 2006 г. цените у нас са нараснали с 27.1%. По-голям ръст има единствено в Латвия, където увеличението е 37.7%. По поскъпване на имотите България е пред Сингапур, който е на трето място с 21% увеличение на цените. На четвърто място е Естония, където повишението е 20.2%. В Германия имотите са поевтинели с 6.9%. Голям спад е регистриран и в скандинавските страни.

SMS чек-ин прие Международната асоциация за въздушен транспорт (IATA) на редовната си годишна конференция във Ванкувър. Кратко съобщение на мобилния телефон ще измести билета за самолет. Още при заплащането на електронния билет пасажерът получава на мобилния си телефон SMS с уникален баркод, съответстващ на билета. Всички пътници ще се чекират по летищата, показвайки само SMS. Същият SMS ще важи и за предаване на багаж, който не се допуска на борда. Така ще се спестява време на пътниците, а разходите на летищата в света ще се намалят с около \$5 млрд. годишно. Крайният срок за премахването на хартиените билети от авиокомпаниите, членки на IATA, се удължава до 31 май 2008 година, решиха още във Ванкувър.

Министърът на правосъдието Миглена Тачева и американският посланик Джон Байърли подписаха нов договор за екстрадиция и договор за правна помощ по наказателни дела. Договорите ще дадат възможност на българските и американските органи на полицията и прокуратурата да си сътрудничат по-ефективно за наказване на извършителите на престъпления и особено в борбата с международния тероризъм.

„Индипендънт“ сочи България като **най-подходящо място за покупка на имот за британците**. Над 310 млн. евро са похарчили чужди фирми и граждани за имоти в България само за първите 3 месеца на 2007 г., пише „Индипендънт“. През първото тримесечие на

2006 г. тази сума е била 190 млн. евро. Вече над 60 британци имат вили в България.

Да си купиш фалшиво гражданство, вече излиза по-евтино, отколкото да се сдобиеш с фалшив паспорт. Побългаряването е възможно благодарение на закон, приет в София малко преди присъединяването на страната към ЕС, пише в „Стандарт“. Българските чиновници ускоряват процедурата до две седмици, ако получат определена сума. По официални данни българското гражданство е признато на 8000 македонци, а други 40 000 чакат за получаването му. Осем членове на македонския парламент и 15 кметове имат двойно гражданство. В Скопие срещу 500 евро осигуряват за три седмици онова, за което иначе биха били нужни три години. От 500-те евро, платени авансово, 150 остават в организацията, а 350 отиват при чиновниците, разглеждащи кандидатурата. Като се има предвид, че средната заплата в България е 200 евро, успехът на начинанието е гарантиран.

Българската икономика в края на 2005 г. е най-бързо прогресираща и компенсира изоставането от предишните години. Анализаторите припомнят, че през 1996 г. страната ни е била най-нереформираната сред десетте източноевропейски държави от соцблока. Сега българската икономика е по-напреднала от Словения и Румъния, на едно равнище с Литва и се приближава по показатели към най-напредналите като Унгария, Чехия, Естония, Полша и Словакия, смятат авторите на доклада. Напредъкът е най-чувствителен в увеличаването на дела на частния сектор, приватизацията, либериализирането на външната търговия, намаляването контрола върху цените и банковата реформа. В същото време обаче изостава реструктурирането на предприятията, както и реформирането на тяхното управление. Изоставане има и при пазарите на ценни книжа, и в развитието на небанковите институции. Фондовата борса не се използва като средство за подобряване на корпоративното управление, констатира анализаторите. Не съществува практически ефективен пазар за корпоративен контрол.

Валутният борд остава непоклатим до приемането ни в зоната на еврото. Бордът е критичната точка, от която през 1997 г. започва периодът на стабилизация на страната. Препоръчва се още икономическата политика да бъде максимално прозрачна и да се избягват честите и понякога хаотични промени в законите. Необходима е съвременна данъчна политика. Цените не трябва да бъдат задържани изкуствено, а да доближават средноевропейските. Трябва обаче бизнесът и населението да могат да ги понесат.

Раждаемостта в България се повиши с 1-2 пункта. Прогнозите са населението ни да се стабилизира около 7,5 млн. Чрез по-бързото получаване на гражданство за етническите българи, живеещи извън пределите на страната, би могло да се компенсира отрицателното салдо от естествения прираст от 12-17 хил. човека годишно.

По-трайно намаляване на безработицата у нас се очаква към края на периода - 2020 г. След 2013 г. ще се увеличи броят на пенсионерите и икономически неактивните българи. Това обаче няма да е проблем, защото по това

време вече ще бъдат повишени качеството и продължителността на активния живот.

Българите могат да печелят от минерална вода. Това е ресурс, чиято цена е съизмерима с тази на черното злато, пише в Стратегията за икономическото развитие на страната ни, изготвена от 36 учени по поръчка на президента Георги Първанов. Имаме невероятни извори, а общият им дебит надхвърля 100 млн. тона годишно. Но от тях се използват по-малко от 10%. Анализаторите репортьчват балнеолечението да стане най-значимата част от българския туризъм. Не се използва напълно и потенциалът за развитие на планинския туризъм. Нужни са ни най-малко 10-12 на сто и реален ръст на brutния вътрешен продукт (БВП) до 2,5 пъти към 2020 г. Сега родните предприятия работят със 70% от мощностите си. Неизползван ресурс има и в земеделието. 1/4 от обработваемата земя пустее, а останалата се използва неефективно.

Около 450 км от българските пътища ще бъдат ремонтирани по проект на Световната банка. Министърът на финансите Пламен Орешарски и по-стояния представител на Световната банка за България Флориан Фихтъл подписаха споразумение за Проект за рехабилитация на пътна инфраструктура. Проектът е на стойност 9 млн евро и цели да подобри състоянието на пътната мрежа, която според експерти от Световната банка е от голямо значение за търговията на страната със страни от Европейския съюз.

Стогодишната варненска корабостроителница може да стане част от европейската отбранителна промишленост, ако реализира проекта за превъоръжаване на Българските военноморски сили по натовските стандарти. Корабният завод „Булярд-Корабостроителна индустрия“ (БКИ), Варна, ще построи 3 от четирите многоцелеви корвети по офсетната сделка, предложена от френската компания „Армарис“. Очаква се проектът да разкрие около 2 000 работни места във Варна. „Булярд“ ще стане и подизпълнител на „Армарис“ за изграждането на корпусите на 17 съда за Франция по френско-италианския проект за ново поколение фрегати.

В България през 2006 г. няма произнесени обвинителни присъди срещу ключови фигури, замесени в трафика на наркотици и в други по-сериозни престъпления, в корупция или в пране на пари. Това се констатира в доклада на американския държавен департамент за световната търговия на наркотичните вещества през 2006 г. Причините да няма осъдени у нас се коренят в недостига на финансови средства, недостатъчното междуправителствено сътрудничество, неподходящото оборудване за откриване на наркотици, широко разпространената корупция и често пъти не-ефективната съдебна система. „В последните години България се превърна от транзитна страна за потока на наркотици във важен производител на наркотици. България става се по-голям център за производството на синтетични наркотици, чиято употреба в страната вече е много по-голяма от тази на героина. Произвежданите в България амфетамини са предназначени освен за вътрешния пазар, също за Турция и за Близкия изток, пише в доклада.

Международният панаир в Пловдив получи кредитен рейтинг с две нива по-висок от този на България,

съобщиха шефът на Българската агенция за кредитен рейтинг Христо Михайловски. Според анализа на агенцията пловдивският панаир е заслужил кредитен рейтинг

„А-“ със стабилна перспектива. На есенният технически панаир ще участват 3659 фирми от 48 държави. Една пета от площта на изложението е заета от автосалона. За него повечето фирми подготвят автопремиери за българския пазар.

Българската Православна църква откри във Варна нов център за обучение на хора с увреждания. Това стана с благословията на Варненския и Вели-

копреславски митрополит Кирил православни свещеници от Варна съвместно с неправителствена организация „Здраве за всички“.

Центърът е създаден по проект „Мрежа за социално включване на хората с увреждания“, реализиран от сдружение „Здраве за всички“ и с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие. Подобни центрове са изградени от сдружение „Здраве за всички“ в още три града в страната – София, Плевен и Стара Загора.

Ниски социални помощи ще получават бедните семейства, ако децата им бягат от час, предвижда министерството на труда в кампанията си за отговорното родителство. За дете, което прави повече от 5 отсъствия месечно, социалната помощ става само 16,50

НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ

„Българските висши училища през последните години и особено след влизането ни в ЕС от 1 януари 2007 г. са подложени на много силна конкуренция от страна на европейските, заяви министърът на образованието Даниел Вълчев. Предстои да се промени моделът на финансиране на висшето образование. За първи път тази година създадохме ситуация, при която броят на местата за студенти в България надвишава броя на хората, желаещи да ги заемат. В момента почти няма висше училище, което да е запълнило квотата от студенти за новата учебна година. Това означава, че вече има условия за конкуренция между университетите.“

Българските ученици се радват най-дългата лятна ваканция в Европа, писа в „Монд“. Тя е около 16 седмици за учениците от първи клас и около 11 седмици за гимназистите. В Румъния ваканцията е 13 седмици. На трето място е Италия. Най-кратки ваканции имат учениците в Дания, Германия, Англия и Холандия. Министърът на образованието Даниел Вълчев разпреди 39 почивни дни за първокласниците и 35 – за учениците от 2 до 12 клас. През пролетта на 2008 г. ще има две ваканции – пролетна (от 31 март до 8 април) и великденска (от 26 до 30 април).

Едва 882 студенти и 414 преподаватели са се възползвали в България от възможността за обмяна на опит с университети в чужбина. Още по-малко са чуждестранните студенти и лектори, които идват на обмен в българските висши училища. Основната причина за това е слабото ниво на владеене на чужди езици от бъдещите висшисти и лектори. Според ректора на Русенския университет доц. Марко Тодоров българските магистърски програми не се приемат добре в Европа. С промените в Закона за висшето образование, приет от Парламента, колегите вече могат да обучават за 3 години професионални бакалаври, които е крайно неразумно решение. Парламентът запази и досегашните бакалаври, които се обучават 4 години.

Българинът Калоян Славов спечели две топнагради в Харвардския университет.

Първият приз „Хуупс“ беше даден на нашия студент по математика за най-добра дипломна работа. Паричната награда е в размер на 3500 долара. Втората награда е „Дейвид Мъмфорд“, която Харвардският математически факултет връчва на блестящи студенти. Тя е съпътствана от 800 долара. „Взех диплома summa cum laude, най-високата степен. Първите 5% от завършилите Харвард взимат такава, следващите 15 на сто взимат magna, но аз се радвам, че съм сред отличниците“, заяви Калоян. Той смята, че българите са на особена почит в Харвард. „Ние сме третата държава тук по брой студенти след Америка и Китай. Много ни уважават“.

Според министъра на образованието и науката Даниел Вълчев през изминалите две години са извършени редица съществени промени в сферата на образованието.

„Първото, с което трябва да се похвалим е, че най-накрая в България беше въведен единен норматив за издръжка на един ученик в страната ни – посочва министър Вълчев. Освен това успяхме да насочим средства към програми за модернизация на българското училище. В училищата в цялата страна започна подмяна на ученическите чинове и учебни дъски. Друго нещо, което е крайно време да стане факт и у нас, е въвеждането на единна система за оценка на знанията на учениците. Започнахме от стандартизирано измерване на знанията на учениците от 4-и клас през пролетта на настоящата година. Също така, изпитът след 7-и клас, на който се явяват голяма част от учениците, преобработихме под формата на тест. Голямата ни задача през следващата учебна година ще бъде провеждането на държавни зрелостни изпити, което ще стане за първи път през м. юни 2008 г.“

СПОРТ

Първата световна титла от 4 г. насам спечели през септември българският щангист Иван Стоицов на шампионата в Чанг Май (Тайланд) с триумф в категория до 77 кг. Стоицов, който имаше най-висока заявка (371 кг) изтласка 205 кг и събра общо 363 кг (158 кг в изхвърлянето). Бившият първенец на планетата Хонгли Ли (Кит) е трети с 361 кг (166/195). Освен 30 000 лева по личната му сметка, златото на възпитаника на Лъчезар Кишкилов почти

сигурно гарантира и пълен брой квоти (6) за Олимпиадата в Пекин догодина. Преди това бронзови медали извоюваха 20-годишният Ивайло Филев (62 кг) и Демир Демирев (69 кг).

България остава на 15-о място в клубната ранглиста на УЕФА за последните 5 сезона. Тази позиция дава право на два отбора в квалификациите за Шампионската лига след 2 сезона, но за целта тя трябва да се запази до края на настоящия. Ако защити 15-ото си място, България ще има два отбора в Лигата от сезон 2009/10.

КУЛТУРА

„Райна Кабаиванска - Божествената“ е насловът на изложбата от 50 фотоса със знаменити роли на примата, с която ще бъде отбелязана 50-годишнината на творческия ѝ път. Юбилейните тържества започнаха с грандиозни концертни спектакли в Триест, Мадрид и Валенсия. През изминалите 50-те години от стъпването си на сцената Кабаиванска е изпълнила над 100 роли. „Музиката ме спасява в най-тежките моменти от живота. Тя е дар небесен и лекарство за душата“, казва българската прима. Тя дойде през септември в България за седмия си майсторски клас в Нов български университет. Най-добрите от участниците ще получат стипендии за обучение от фонд „Райна Кабаиванска“ на НБУ.

През юли на 82-годишна възраст ни напусна завинаги прочутият български тенор Никола Николов. Никола Николов, или Колето, както с любов го наричаха всички негови почитатели, притежаваше изключително красив глас, със завидни и стабилни височини. Затова сравняваха нашия тенор с Марио дел Монако, Джузепе ди Стефано и Франко Корели. През февруари 1961 г. след спектакъла на „Трубадур“ екзалтираната публика го понася на ръце до дома му. В морската ни столица, едва 21-годишен, Колето за един сезон изпява почти всички централни тенорови партии. На Варненска сцена Никола Николов се запознава и с бъдещата си съпруга сопраното Лиляна Василева. Звездният дует Николов - Василева блести в серия от опери, но особено в „Продадена невеста“, „Травиата“ и „Бохеми“ на сцените във Варна, София, Москва, Рим и десетки други европейски столици. Николов покорява сцените на „Ла Скала“ и Метрополитън, „Ковчуг Гардън“ и Гран опера, Барселона и Виена, Лисабон и Мюнхен, театър „Масимо“ в Палермо и Москва. В постановката на „Африканката“ от Майербер на сцената на световноизвестния оперен театър „Сан Карло“ той партнира на нашумялата тогава Антоанета Стела. След като завесата пада, зрителите бясно аплодират певците, принуждавайки ги да излязат 50 пъти. Прочутият тенор участва и в изключителната постановка на „Макбет“ на Верди на сцената на Римската опера с режисьор Лукино Висконти. Спектакълът се превръща в истинска сензация и се транслира директно през океана в САЩ.

В своята дълга певческа кариера, продължила почти до неговата 75-годишнина, Николов

има над 1500 представления и концерти, изпял е почти всички централни тенорови партии. „Човек не може да има по-голямо богатство от това да бъде приет от публиката!, казва големият наш тенор в едно от последните си интервюта.

Международният филмов фестивал „Любовта е лудост“, наречен на едноименната комедия на основоположника на българското киноизкуство Васил Гендов, навърши 15 години. На него се показват премиерно нови български заглавия. „Моего мънищко нищо“ на режисьора Дочо Боджаков и сценариста Боян Папазов спечели Специалната награда на журито и симпатии на публиката. Историята разказва за зачеването, износването и раждането на едно българско дете, което накрая ще бъде пласирано в Европа под формата на органи за трансплантации. Във филма участват Йоана Буковска, Николай Урумов, Койна Русева, Антоний Аргирова, Стоян Радев, Малин Кръстев, Станка Калчева и др.

Първата част „Земетръс“ от романа „Трите живота на Кракра“ на Антон Дончев бе разпространена с в. „Стандарт“ през септември. „Всеки ще прочете своята книга на живота, ако прочете новия ми роман“, каза Антон Дончев. „Ако у нас се подменя съдържанието на българското и България и културата остане на заден план, след време нямаме нито култура, нито народ, нито държава, нито бъдеще, предупреди класикът.

Четвъртият фестивал на българското кино в Лондон, който се провежда от 14 до 27 септември, включва шест заглавия на филми от последните години. Прожекциите са в кино Curzon, което показва европейски независими продукции и артфилми от цял свят. „Това е постижение, защото освен че ще представи новите български заглавия, Curzon ще разпространи програмата на фестивала до всички киномани от своя мейлинг лист, каза Никола Милушев от Българския сити клуб в Лондон“. Подбраните заглавия са: „Лейди Z“ на режисьора Георги Дюлгеров, „Нощ и ден“ на Красимир Крумов, „Госпожа Динозавър“ на Анри Кулев, „Маймуни през зимата“ на Милена Андонова, „Обърната елха“ на Иван Черкелов и Васил Живков и „Пазачът на мъртвите“ на Илиян Симеонов. Идеята на организаторите от Bulgarian Creative Arts е да покажат най-новите наши филми, защото повечето от тях вече са отличени на международни фестивали и могат да се определят като нова вълна в българското кино.

Известният български писател и поет Богомил Райнов почина в София през юни на 88 годишна възраст. Роден е на 19 юни 1919 г. Син е на писателя Николай Райнов. Приятел на Вапцаров и Вутимски, Богомил Райнов участва в антифашистката съпротива. След като завършва философия в Софийския университет (1943), става преподавател в Художествената академия, а от 1954 г. е професор по естетика. По времето на Желязната завеса е културен аташе в Париж (1953-1960). Работи във в. „Стършел“ и в спи-

санията „Художник“, и „Септември“. Главен редактор е на в. „Литературен фронт“ (1963-1970) и пръв зам.-председател на Съюза на българските писатели (1968-1988). Член-кореспондент на БАН.

На широката публика Райнов е известен предимно с криминалните си и с модернизтичните си романи - „Инспекторът и нощта“, „Дъждовна вечер“, „Само за мъже“, „Денят не си личи по заранта“, „Черните лебеди“ и т. н. Райнов е бащата на родния Джеймс Бонд - Емил Боев - „Господин Никой“, „Няма нищо по-хубаво от лошото време“, „Тайфуни с нежни имена“, някои от които са екранизирани. По-малко познати са културологичните му изследвания - „Ерос и Танатос“, „Тайната“, „Бялото лице на смъртта“, „Тайното учение“ и др. Райнов е автор на монографични очерци за Паскен, Ван Гог, Дечко Узунов, Илия Бешков и голям познавач на Рьорих и Блаватска. Последните му книги са в областта на мемоаристиката - „В името на Отца“ и „Диана“. Богомил Райнов е носител на държавната награда „Паисий Хилендарски“ за 2006 г. Богомил Райнов е един от най-големите колекционери на живописни и графични произведения на български и чуждестранни творци. С негово дарение от 300 графики е основана графичната галерия в Сливен.

„Животът нерядко ни изправя пред трудни положения, но никога - пред безизходни. Кое то съвсем не значи, че изходът бездурно е в желаната от нас посока и непременно встрани от гробищата. Макар че наше човешко право е да търсим изхода тъкмо в желаната посока и - според собствения ми девиз - да умираме само в краен случай.“ („Умирай само в краен случай“)

„В началото бе слово - казва Йоан. Словото е първият духовен признак на очовечаването. То заменя животинския рев, за да изрази нещо повече от болка, гняв или страх - за да изрази мисъл. Империи са рухвали, цивилизации са загивали, времето е стривало на прах изваяния от метал и от камък, а словото е оставало, за да съхрани мъдростта и да увековечи преданието. Словото - като израз на онази духовност, която човек носи у себе си като пламък в своя несигурен път между живота и смъртта, неспирно заплашван от стихии на природата и от звяра у себе си и все пак продължаващ упорито напред“ („Тайната“).

Големият български актьор Константин Коцев, любимец на няколко поколения българи, почина през август на 81-годишна

възраст след като от няколко години се бори с болестта на Алцхаймер. Константин Коцев е роден на 4 юни 1926 г. в Цариград, Турция. През 1957 г. завършва ВИТИЗ „Кръстьо Сарафов“. От 1958 г. до 1959 г. работи в Бургаския театър. Той е от поколението големи български баскетболисти, които в средата на миналия век създават баскетболната школа в България. По-късно е един от основателите на Сатирата, където радва многобройните си почитатели от 1958 г. до 1984 г. От 1984 г. до 1990 г. се изявява на сцената на в театър „София“. От 1990 г. е артист на свободна практика. Сред най-ярките му сценични изпълнения са моноспектакълът „Дневникът на един луд“ на Гогол, Жвакин от „Женитба“, Крутички от „И най-мъдрият си е малко прост“ на Островски, „Тартюф“ на Молиер. В съзнанието на зрителите завинаги ще останат изпълненията му в пиесите на Йордан Радичков „Януари“ и „Суматоха“, както и в пиесата на Никола Русев „Старчето и стрелата“. Той е играл в 40 филма, като първият е „Две победи“, а вторият му филм „На малкия остров“ по сценарий на Валери Петров и режисьора Рангел Вълчанов е началото на невероятна актьорска кариера. Първата му роля в киното е в дебютния филм на Валери Петров и Рангел Вълчанов „На малкия остров“ (1958). Любимец на няколко поколения българи той става с филмите „Първи урок“, „Инспекторът и нощта“, „Привързаният балон“, „Шведските крале“, „Случаят Пенлеве“, „Бялата стая“, „Тихият беглец“, „Топло“, „Шарен свят“ и др.

През септември в с. Жеравна се проведе юбилейна научна сесия с международно участие под надслов „80 години от „Старопланински легенди“ на Йордан Йовков. Темата на сесията е „Старопланински легенди“ и българската национална идентичност“. Организатори на форума са Министерството на културата, Институтът за литература при БАН, община Котел, Регионалният исторически музей в Котел и Народно читалище „Единство“ в с. Жеравна. Пленарните заседания на научната сесия се проведоха в Художествената галерия в Жеравна. Преди това участниците и гостите имаха възможността да разгледат експозицията в дома на големия български писател, както и да гледат филма „Шибил“ по едноименната му творба. В рамките на форума бе представено юбилейното издание на сборника „Старопланински легенди“ на Йордан Йовков, книгата „В света на старопланинските легенди“ на Иван Сарандев и специално издадената с подкрепата на Министерството на културата брошура „Йовковата Жеравна“.

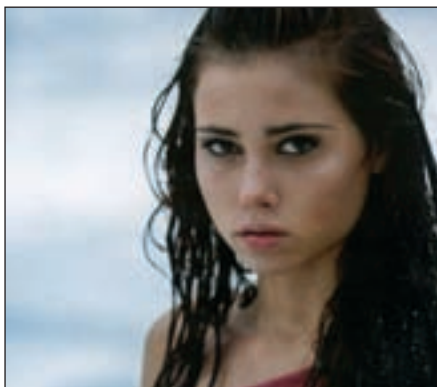
лева. Досега бе 41,30 лева месечно, ако доходи на член от семейството са под 55 лева. Около 7 хил. са били през миналата учебна година бедните деца, които редовно правят над 5 отсъствия. От 20,40 лв. на 11 лева пък се намалява помощта за деца, които изобщо не ходят на училище. Техният брой е около 2000. Ще се вдигнат обаче еднократните помощи за раждане на дете. За първо сумата става 250 лв., вместо 200 лв. За второ се вдига от 200 на 600 лева, а за трето си остава 200 лв. При раждане на близнаците майките ще получават 1200 лева.

Парламентът одобри на второ четене увеличението на парите на пенсионерите с 10% от 1 октомври. Така минималната пенсия за стаж и възраст става 102,85 лв. Увеличението обаче не се отнася за пенсиите, отпуснати след 30 юни. Хората ще започнат да получават парите си с ден по-късно. Депутатите одобриха и намаляването на осигуровките с 3 пункта.

54 фалшиви екохрани продават търговците в българските магазини установиха след проверка на националната асоциация на потребителите. Предлагат се фалшив боб, леща, мюсли, овесени ядки, кисели краставички, кашкавал, кисело мляко и оцет. Върху опаковките се изписва „биологичен“, „екологичен“, „био“, „еко“, или че са произведени в екологично чисти райони. Продуктите обаче не са сертифицирани. Другият начин за подвеждане на купувачите е поставянето на българския знак за екопродукти - калинка, върху най-обикновени храни. Така пазарът на биопродукти у нас не може да се развие. Цената на биохраните в Европа е около 20-30% по-висока в сравнение с обикновените продукти, докато в България екостоките са двойно по-скъпи от останалите.

Според монетната програма на БНБ за 2008 г. ликът на цар Борис I ще стои на златна 20-левка. Ще бъдат пуснати сребърни 10-левки, посветени на зимните олимпийски игри в Пекин и на 130 г. от Освобождението. С позлатяване ще има 10-левка със Севт III и Николай Гяуров. Готови са и монетни програми за 2009-2010 г. През 2009 г. колекционерите ще наддават за монети, посветени на Дечко Узунов. През 2010 г. излизат „златна“ Богородица Пътеводителка и „медно-никелов“ Захари Зограф.

21-годишна българка Гинка Лазарова ще краси световния календар „Некст“ през 2008 г. Тя се наложи над 500 модела от цялата планета и вече е сочена като новата сексикона.

Гинка Лазарова е от София, но живее в Милано. Целта на „Некст“, който в последните години се превръща в един от най-важните в англоезичния свят, е да открива нови момичета, неизвестни на масовата публика. Тиражите на „Некст“ са десетки милиони. Българката е избрана заради погледа с бунтарски дух. Това, че не си е слагала силикон и няма пластични операции, се оказва нейно предимство.

Световният шампион по фигурно пързаляне Максим Стависки не е обвинен в убийство, а в причиняване на тежка телесна повреда, съобщи зам. окръжният прокурор на Бургас Светлозар Костов. Зам. главният прокурор Камен Ситнишки съобщи, че са готови техническата и химическата експертиза и до месец ще бъде внесен в съда и самият обвинителен акт срещу Максим Стависки. В заключението на химическата експертиза е записано категорично, че Стависки е употребил алкохол.

Прокурор Костов обаче обеща, че грешката в обвинението ще бъде поправена и то ще бъде формулирано по по-тежък член от закона чл. 343 ал.4 във връзка с ал. 3 буква „б“ НК. Ново-то обвинение предвижда наказание от 3 до 10 години затвор, а в особено тежки случаи от 5 до 15 години затвор. При катастрофата Стависки е нарушил и правилата от Закона за движение по пътищата като се е качил пиан в колата, карал е с превишена скорост и е влязъл в лентата за насрещно движение. На 5 август в катастрофа, предизвикана от Стависки по пътя към Приморско, загина 23-годишният Петър Петров, а 19-годишната Мануела Горсова оттогава е в кома. Ранени бяха още четирима души.

България, някога част от Древна Тракия, се нарежда след Италия и Гърция по количество антични предмети, лежащи в земята ѝ. Въпреки че по закон всички археологически находки са държавна собственост, голяма част от тях стават обект на контрабанда в чужбина, пише британският вестник „Дейли телеграф“. В някои райони цели села се занимават с иманярство и много от „разкопките“ се организират от местната мафия.

Димитър Бербатов откри своята звезда в Алеята на славата, като постави своя автограф върху звездата с името си. Бербатов е вторият футболист след Христо Стоичков и най-младият българин, на когото деветчленното жури присъжда звезда. Тя е 12-ата в Алеята на известните българи.

Цената на тока ще се повиши между 5 и 10% след Нова година, съобщи агенция БГНЕС, позовавайки се на източник в енергийното министерство. Според информацията цената на електричеството ще се вдигне от началото на 2008 г. заради силния натиск на Националната електрическа компания върху Държавната комисия за енергийно и водно регулиране. НЕК иска по-високи цени, защото работи на минимална печалба.

БЪЛГАРИЯ И ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ

Стартира официалният интернет сайт на министъра по европейските въпроси <http://gerganagrancharova.eu/>. „Това е модерна стъпка към открит диалог с гражданите без предварителни табути“, каза за Радио България министър Гергана Грънчарова. По думите ѝ, тя ще повиши доверието на гражданите в националните и европейските институции. Сайтът се финансира със средства по Комуникационната стратегия на МВнР, като изграждането и поддръжката му струват 1600 евро годишно. Тук могат да бъдат намерени документи на ЕС, примери за повишаване на прозрачността. На сайта е качен и блог на Гергана Грънчарова. Тя очаква от гражданите и нови идеи, и критики, и възнамерява да отговаря на въпросите. На сайта има и препрат-

ки към страници на други министри и политици, както и линк към мрежата на ЕС-SOLVIT.

След приемането на България за член на ЕС страната ни трябва да засили контрола по употребата и разпространението на генно-модифицирани храни. За да бъде ефективен този контрол, у нас бе проведен туининг-проект по програма ФАР. Всяка модификация в съществуващ вече организъм е възможно да доведе до промени в организмите, които се хранят с него. Това може да се прояви като хранителна алергия, промяна в метаболизма, злокачествени изменения на клетките. Най-често срещаните генно-модифицирани храни са соята, царевичата, памукът и оризът.

427 са осъдените за корупция, като 297 от тях са с влязла в сила присъда за периода от края на 2006 г. и началото на 2007 г., пише в отчета за изпълнение на стратегията за прозрачно управление и превенция на корупцията. ЕС призова България да засили борбата с корупцията по висшите етажи и дори да осъди висши държавници за това, защото досегашните ни отчети са незадоволителни. 15 корумпирани чиновници са дадени на прокурор през първите шест месеца на годината, а двама са осъдени с влязла в сила присъда. Като успех в борбата с корупцията се отчита работата със сигналите. Повечето министерства са изградили собствени системи за получаване на сигнали - „горещи телефонни“, портали и кутии за констатиранни нередности. По искане на МВР, следствието и прокуратурата НАП е стартирала 108 ревизии.

До 10 000 евро в брой можем да имаме в наличност при преминаване на границите в ЕС, без да ги декларираме пред митниците. Това гласи регламент на ЕС, който вече влезе в сила. Досега при влизане или излизане от България трябваше да се обявяват всички суми в брой над 8000 лв. Необявените средства се конфискуват при евентуална проверка от мобилна митническа група във вътрешността на страната. Запазва се изискването при изнасяне на суми над 25 хил. лв. в брой да се носи удостоверение от Националната агенция за приходи, че нямате данъчни задължения.

Нови са и декларациите, които се попълват при пренасяне на голяма сума в брой. Декларират се и пренасяните благородни метали, ако са над 37 г необработено злато или платина, над 60 г златни бижута, над 300 г сребро, както и скъпоценните камъни извън тези бижута.

СТАТИСТИКА

Според германския Die Welt никъде в Евросъюза за час работа не се плаща толкова малко, колкото в България.

В Румъния заплащането е 2,90 евро за час, докато българските работници получават само 1,80 евро, сочат данни на Евростат. Това прави средно по около 600 лв. на месец. А в малките градчета реалните заплати са доста по-ниски. Германия е на шесто място в Европа по заплащане на труда, сочат данни на Евростат. Час труд в Германия струва средно 28,70 евро. Датчаните взимат 33,80 евро за работен час, шведите 32,30 евро. Люксембург е на трета позиция с 31,50 евро. Следват Белгия и Франция (31,20 и 30,70 евро). За три часа работа в Белгия или Франция се изкарва една минимална българска заплата. Датчанинът взима за час близо двадесет пъти повече от българина. В северната ни съседка почасовото заплащане е нараснало с 24% през 2006 г. Въпреки че в България почасовата надница е най-ниска, ръстът ѝ е едва 6,5%. Другите източноевропейски страни се радват на по-съществен ръст на заплатите - в Чехия заплащането се качва с 11,7%, в Словакия с 12,1%, в Естония и Латвия с близо 20%.

24,3 на сто от българите на възраст между 17 и 70 години се чувстват директно манипулирани, заяви президентът на Дружеството на

психолозите в България Пламен Димитров, цитирайки данни от изследване, проведено през 2006 г. Като основен манипулатор хората посочват търговията. На второ място поставят политиките и медиите. На трето място са манипулаторите от най-близкото ни обкръжение - колеги и близки.

По данни на Националния статистически институт за 2006 г. отрицателният прираст на населението в България продължава да е най-голям в Европа. 7 679 290 е броят на българите през миналата година. За една година населението у нас е намаляло с 39 460 души, което е половин процент. Раждаемостта продължава да се увеличава и вече е малко по-висока, отколкото в 4 европейски страни. Живородените деца през миналата година са 73 978. Смъртността обаче продължава да е много висока. 113 438 са умрелите за една година.

Продължителността на живота в България е една от най-ниските в Европа. Силният пол живее със 7 г. по-малко от слабия. Мъжете доживяват средно до 69,1 г., а жените - до 76,2 години. Средната възраст на българина е 41,4 години. У нас в момента живеят 279 столетници.

Според националното проучване на Алфа Рискърч за 2007 г., направено по поръчка на американската Инициатива за укрепване на

съдебната система в България през 2007 г. **над 38 на сто от българите смятат, че ако заведат дело, процесът ще се води справедливо.** Това е с 16 на сто повече в сравнение с 2006 г. Близо 55 процента от общо 3200 души, разпитани за работата през 2007 г. на 30 съдилища в страната, са на мнение, че делата им може да не се решат справедливо.

Над половината от родените в България деца са извънбрачни. В 60% от случаите обаче бащите са признали официално децата. Сключените бракове през годината са 32 773, което е със 728 по-малко от 2005 г. Разводиите са 14 828. 115 хил. българи са се преселили през годината. 43% от тях са сменили един град с друг. 25% са отишли от селото в града, а 20% - от град в село.

ИСТОРИЯ И АРХЕОЛОГИЯ

Експедицията **ТЕМП**, водена от известния български археолог от **БАН** **Георги Китов**, откри в Далаковата могила край сливенското село **Тополчане** златна маска и богат гроб на владетел от тракийското племе **одрис**. Златната маска е 23,5 карата и е намерена в бронзов леген. Правена е през **V** век преди Христа. Тя е втората в България златна маска след тази, която **Китов** откри край **Шипка** през 2005 г. Златото при траките е сакралният метал, сътворен от Богинята майка. Предполага се, че днешният сливенски регион преди 2 500 г. е бил център на мощната държава на одрисите. В гроба са намерени сребърни ритони с кентавър и с глава на сърна, първият у нас сребърен тракийски шлем, една сребърна и две златни чашки (фиали), два железни меча и железна ризница, глинени амфори с печати, златни и бронзови звънчета и др. Върху открития златен пръстен има надписи в негатив и е гравирани образ на мъж с брада. Най-вероятно изписани са двете имена на тракийския цар **Терес II**, син на **Севт** от първата четвърт на четвърти век преди новата ера. Според орфическата традиция тялото на погребания владетел е разчленено и главата е разположена встрани от тялото. Два коня са погребани на запад и на изток. Конете при одрисите осъществяват връзката с отвъдното. Археолозите посветиха откритието си на проф. **Александър Фол**, създател на тракологията и теорията за орфизма. Част от откритията на експедиция „ТЕМП“ в Сливенско бяха заснети от екип на „Дискавъръ ченъл“, пристигнал да направи 120-минутен филм за следите от тракийската култура по нашите земи. За пръв път в света се случва

откриването на съкровище от археолози да бъде заснето от телевизионен екип, казаха водещият **Джош Бърстийн** и продуцентът **София Робъртс**.

Археологът проф. **Николай Овчаров** и колегите му откриха през лятото в свещения скален град на траките **Перперикон**, който е най-големият мегалит на Балканите с площ от 12 кв. км., античен склад за вино с 4 напълно запазени делви – питоси с вместимост 150-200 л. Вкопаните в земята глинени съдове са покрити с каменни плочи, датират от **IV** в. от н.е. Разчищено е и водохранилище от **III-IV** в. на върха на **Перперикон**, чийто резервоар с размери 12 на 6 м, събира около 432 000 литра вода и е най-големият древен резервоар, открит на Балканския полуостров. Находките показват, че населението на **Перперикон** през въпросната епоха е било десетки хиляди души. „Другото голямо откритие за тази година е средновековен комплекс, който се намира в югозападния ъгъл на акропола, близо до високата кула, която е един от символите на **Перперикон**“, заяви проф. **Овчаров**. Това е феодален комплекс, подобен на замък, в който е била резиденцията на управителя на **Перперикон** през този период.

Екипът на археологическата експедиция „Странджа“ начело с проф. **Даниела Агре** откри през юни в надгробна могила в местността „**Райкова могила**“ уникален саркофаг със златни накити край село **Стройно**, община **Елхово**. Украшенията датират от края на първи и началото на втори век след Христа и са принадлежали на богата тракийска аристократка от римско време. В него са били поставени три златни огърлици ювелирно изработени, два златни пръстена със скъпоценни камъни с изображения на **Атина Палада** и на **Орфей**, две златни обеци и златна висулка

Край **Голям Дервент** на самата граница с **Турция** също през юни бе открит голям долмен (тракийска гробница), който е на път да преобърне основни постановки в историческата наука. Край **Бояново** археолозите на **Даниела Агре** се натъкнаха на гроб на тракийски воин, погребан заедно със своя кон. „Най-значимо като откритие сред всички през това лято е долменът край **Голям Дервент**, защото той преобръща нашето мислене,

свързано със зародиша на държавността“, заяви пред „Стандарт“ **Агре**. Тя обясни, че долменът е от **IX** век преди Христа. Това са най-северните образи, свързани с **Крито-Минойската цивилизация**, за която знаехме, че е изчезнала през **XII** век преди Христа. Сега обаче откриваме символи на север от **Крит**, и то от **IX** век, което е наистина забележително“, каза археоложката.

Светилището на **Орфей** при село **Татул** в **Източните Родопи** е по-старо от египетските пирамиди. „Зародило се е като светилище преди цели 6 хил. години, в края на **IV** хилядолетие преди н. е. или в края на каменно-медната епоха“. Това са заключенията на проф. **Овчаров**, който ръководи в продължение на четири години археологическите проучвания в **Татул**. „Ние подозирахме за това, но нямаше доказателства, докато сега вече попаднахме на един много мощен пласт от каменно-медната епоха с много находки, жертвоприношения на елени, на глигани от това време, различни култови предмети. Изглежда, че в скалите в този неголям хълм, какъвто представлява светилището при **Татул**, е имало една цяла страда, от която открихме цели паднали кирпичени зидове. Това е нещо много рядко срещано за каменно-медната епоха. Така че можем да кажем, че още през тази епоха преди 6 хил. години в скалите е функционирал древен храм. От този период открихме общо 35 отделни олтара, на които са били извършвани жертвоприношения на боговете. Култовият живот в светилището в **Татул** продължава почти без прекъсване до приеждането на християнството по тези земи в края на **IV** – началото на **V** век, когато се превръща в светско имение, просъществувало до края на **XII**-и век.

ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

Броят на страдащите от **диабет тип 2** ще се увеличи два пъти през следващите **30** години, съобщи председателят на Българското кардиологично дружество проф. **Цветана Кътова**. По данни на Световната здравна организация **250** хил. души в България страдат от такъв тип диабет. Това прави около **4%** от възрастното население на държавата. Реалният им брой обаче може да е по-висок, защото много хора не са регистрирани. По данни на здравната каса за

лечение са записани **110** хил. души. Увеличението на болните от диабет в световен мащаб има пряка връзка с тенденцията за обездвижване и затлъстяване, както и на застаряването на населението. Около **90%** от болните са с наднормено тегло, а най-много болни има във възрастовата група на **40-59**-годишните - **113** млн. **66%** от диабетитите умират от сърдечносъдови заболявания като инфаркт, сърдечна недостатъчност и инсулт, които развиват като усложнения.

Най-известният българин в Япония – **сумистът Калоян Махлянов-Котоошу** дари през

август **240** инвалидни колички на Българския червен кръст.

Университетските болници, **28-те** бивши окръжни и част от специализираните диспансери ще влязат в забранителен списък за приватизация. За останалите ще се реши кои да бъдат приватизирани изцяло, кои закрити и кои реструктурирани. Най-вероятно раздържавяването в здравеопазването ще започне от дейности в доболничната помощ. Така ще се освободи държавен ресурс за инвестиции в останалите здравни заведения.

МЛАДИ БЪЛГАРСКИ ТАЛАНТИ

МУЗИКАТА Е ЕДИН НЕОБЯТЕН ВЪЛШЕБЕН СВЯТ ЗА МАЛКИЯ ЦИГУЛАР ФИЛИП ЗАЙКОВ

За четвърти пореден път сдружение „Възраждане“ организира концертът „Млади български таланти“, който вече традиционно се провежда през юни във Ферстеровата зала в Прага. Едно от първите „музикални“ открития на концертите беше малката цигуларка Гургана Харалампиева, която вече живее в САЩ. Друго голямо откритие на тези музикални вечери е 9-годишният цигулар и пианист Филип Зайков, който омагьосва публиката със своето виртуозно майсторство.

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

Малката детска цигулка, която двегодишният Филип получава на Коледа, става негова любима играчка. Той я прегръща и ѝ се възхищава с онази чиста детска радост, на която ние, възрастните вече не сме способни. Тригодишен, Филип пее в известния пражки хор „Банбини ди Прага“, а малко по-късно и в Киновия детски хор. На четири години покорява чешките телевизионни зрители с песента на Верих *Narodilo se štěně* в предаването *Rozjezd pro hvězdy*. Журито допуска от явилите се 13 000 кандидата само 50. Звездата на вечерта е Филип Зайков. По препоръка на музикалните драматурзи от предаването той се явява на приеман изпит в Музикалната школа на чешката столица и попада в класа на Магдалена Мицкова. Г-жа Мицкова е един от най-добрите педагози в школата. Тя разпалва

у Филип пламъчето на любовта към класическата музика, постоянно насърчава малкия музикант, вдъхва му самочувствие и го учи на дисциплина. На седемгодишна възраст Филип постъпва в класа по пиано при Петер Топерцер. Музикалният талант Филип наследява от дядо си Христо от Банско, който е самоук акордеонист. Но един човек е винаги до момчето и в най-трудните моменти от живота му. Това е неговата любима майка д-р Екатерина Зайкова. Именно тя насърчава музикалния талант на сина си, завежда го на приеман изпит в музикалната школа и е винаги до него при всичките му концертни изяви. Съдбата надарява детето с голяма дарба, но му изпраща и редица житейски уроци. „Мъжете трябва да играят футбол, а не да свирят на цигулка. Не си губи времето с такива глупости“, казва баща му Ян. Може би, ако не беше станал музикант, Филип ще-

ше да бъде спортист. Той тренира айкидо и е един от най-добрите в училище. Обича да кара ски и да играе голф. В основното училище Brána jazyků учи и френски, но голямата му любов остава музиката. Явяването на конкурси за него е хоби. Той е винаги усмихнат и не се притеснява, защото музиката му носи радост и го прави щастлив. ■

ФИЛИП ЗАЙКОВ е роден в Прага на 25. 9. 1997 г. Тригодишен вече пее в детските хорове „Бамбини ди Прага“ и в Киновия детски хор. На четири години печели телевизионното състезание *Rozjezd pro hvězdy*. На петгодишна възраст започва да свири на цигулка при Магдалена Мицкова, а две години по-късно - и на пиано при Петер Топерцер. През 2005 г.

печели първо място на конкурса на музикалните школи в Прага и в областта и първо място на „Пълзенски цигулки“. През 2006 г. е трети на международния конкурс „Йозеф Музика“ в Нова Пака, Чехия. Следващата година печели първо място на същия конкурс, поощрителна награда на международния Коцианов конкурс първо място на „Пълзенски цигулки“.

„ПИРИН“ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ ФОЛКЛОРЕН ФЕСТИВАЛ В СТРАЖНИЦЕ

Стражнице - това е градчето, в което се провежда най-големият и най-старият международен фолклорен фестивали в Чехия. Тази година през последната седмица от месец юни беше неговото 62-ро издание. По време на фестивала населението на града се увеличава три пъти и всички тези хора идват, за да се докоснат до местния фолклор и да видят културата и традициите на страните участнички.

ИВАЙЛО МИХАЙЛОВ

Темата на тазгодишния фестивал беше „Маски“. По време на тържественото откриване чуждестранни състави от Румъния, България, Камерун и Южна Корея представяха обредни костюми и обичаи, повечето от които бяха за плодородие и здраве. България бе представена от групата за автентичен фолклор „Звезда ясногрейница“ от село Елшица, Панагюрско, която показва кукерски танци и различни празници на мегдана по за-владващ и непринуден начин. Кукерите са български карнавални фигури - мъже, предрешени като зверове или типични персонажи (бабата, дядото, царят, бирникът), винаги с маски на главите, често с чанове на пояса и с кожуси с козината навън. По стар обичай в периода

между Месни и Сирни Заговезни (Сирница) те танцуват по улиците, за да изплашат лошите сили и да прогледат студа, а за плодородие и здраве извършват обредни действия като оран, сеитба и други. Обичаят завършва с общо хоро на мегдана. На всеки две години на фестивала се представят и съставите на различните малцинства живеещи в Чехия със своята музика и танци. Тази година сред тях отново беше и съставът за български народни танци „Пирин“ от гр. Бърно. Това е третото поредно участие на състава, което е показателно за утвърждаването му като един почти професионален и достоен участник на фестивала. През втория ден от фестивала се състоя дефилето по улиците на Стражнице, където всички състави танцуваха и пееха без да губят сили и да усещат умора. Дори

и жаркото слънце не успя да спре танца на най-възрастната 82-годишна баба от ансамбъла „Звезда ясногрейница“ от България. Публиката беше въодушевена, аплодираше ни, хората се усмихваха. Приятната атмосфера бе подсилена от гостоприемните и весели местни жители, които поднасяха студено домашно вино на сгорещените от лятното слънце участници. Дефилето кулминира на сцената на главния площад с кратко представяне на всички участници, където „Пирин“ изигра дунавско хоро.

През последния фестивален ден бе концертът „Домовина“ на съставите на малцинствата живеещи в Чехия. „Пирин“ се представи с две хореографии - „Варненски танц“ и „Дунавски ритми“, постановка на Николай Николов.

Съставът за народни танци „Пирин“ създаде много нови познания и приятели от различни националности. Надяваме той да продължи да представя България на този прекрасен фестивал, обединяващ в едно голям колорит от различни култури и традиции.

Благодарение на организаторите фестивалът протече изключително гладко и всички, както участници, така и зрители останаха много доволни. Въпреки проливния дъжд в петък вечер, който предшестваше началото на фестивала, празничното веселие и приповдигнатото настроение ни съпровождаха до самия край на фестивала. Така изминаха трите фестивални дни, изпълнени с емоции, песни и танци. В неделя всички си тръгнахме удовлетворени от представянето ни и щастливи от това, че за пореден път успяхме да покажем на хора от различни националности една малка, но красива част от българската култура и традиции. ■

ДОМЪТ НА НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА ПЪРВИЯТ ГОЛЯМ МУЛТИКУЛТУРЕН ЦЕНТЪР В ПРАГА

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

На 21 юни в чешката столица тържествено беше открит Домът на националните малцинства. Уникалният проект, реализиран от кметството на Прага и правителството на Чешката република, има за цел да популяризира традициите на националните малцинства. Домът събра под една стряха българи, гърци, немци, поляци, роми, русини, руснаци, сърби, словаци и унгарци. Всяка народност е представена от няколко сдружения и организации, които активно работят за пражкото кметство и имат своя принос за развитието на мултикултурните връзки в чешката столица.

„Благодарение на този уникален мултикултурен дом столицата от днес няма да бъде само чешки национален център на културата, но и център на културата на националните малцинства», заяви при откриването съветникът по социалните въпроси в кметството на Прага Иржи Янечек.

Домът на националните малцинства (ДНМ) се намира в сърцето на Прага на улица „Воцелова“ 3 близо до спирката на метрото „И.П.Павлова“. Идеята за ДНМ става реална след приемането на концепцията на политиката на град Прага по отношение на националните малцинства през 2002 г. За реконструкцията на четириетажната сграда правителството отпусна 20 милиона крони, а кметството на Прага - 33,914 милиона крони. Функционалността на дома обезпечава Пражкия център за социални служби. Директор на дома

е Марцел Становски. ДНМ разполага с канцеларии, концертна и изложбена зала, библиотека, зали за заседания, кафесладкарница. С изграждането на ДНМ на широката общественост ще бъде предоставена възможност да присъства на изложби, концерти, прожекция на филми и представления, които ще популяризират дейността на националните малцинства в Прага. Българското малцинство в дома представят Българската културно-просветна организация с регионалния

й клуб в Прага, Българска културно-просветна организация „Св. Св. Кирил и Методий“ и сдружение „Възраждане“. В продължение на шест години сдружение „Възраждане“ развива активна дейност в чешката столица. Организатор е на станалите вече традиционни Дни на българската култура, на концерта Млади български таланти, на неделното училище. Сдружението издава и представителното списание „Българи“. Благодарение на „Възраждане“ чешката и българската общественост в Прага имаха възможност за първи път да се докоснат до изпълненията на големите български музиканти Иво Папазов, Стоян Янкулов, Елица

Тодорова, Петър Ралчев, Георги Янев и да чуят незабравимите песни на „Щурците“. По време на коледните концерти пражката публика преживя звездни мигове с изпълненията на нашите оперни певци Анна Иванова-Тодорова, Пламен Прокопиев, Валентина Чавдарова, Кирил Манолов. Сдружение „Възраждане“ беше единствената българска организация в Чехия, която прояви активна гражданска позиция и организира две акции в защита на осъдените в Либия български медицински сестри - протест пред Либийското посолство, съвместно с „Амнести интернешънъл“ и молебен в православната църква „Св. св. Кирил и Методий“. Макар и официално ре-

гистрирано в Министерството на вътрешните работи на Чешката република в сградата на улица „Америцка“ 28, собственост на Българската държава, до откриването на ДНМ сдружение „Възраждане“ нямаше собствено помещение. И това, че най-после имаме покрив над главата си, дължим на пражкото кметство, на което искрено благодарим. ■

Пишете ни на адрес:

o.s. Vazrazhdane
Vocelova 3
120 00 Praha 2 - Vinohrady
email: balgari@atlas.cz

ОФИЦИАЛНО ПОСЕЩЕНИЕ НА ИВАЙЛО КАЛФИН В ПРАГА

Министърът на външните работи Ивайло Карфин беше на официално посещение в Прага в края на юни. С премиера на Чехия Мирек Тополанек той обсъди планове на САЩ за изграждане на елементи от противоракетния щитв Европа и въпроси на енергетиката. Дватама дипломати изразиха задоволство от успешно приключилия форум на Европейския съюз. Министър Калфин отправи към чешкия премиер покана от името на Сергей Станишев за официал-

но посещение в България през ноември 2007 г. Ивайло Калфин се срещна и с министъра на външните работи на Чехия Карел Шварценберг, с когото обсъди въпроси на двустранното и международното сътрудничество. След срещата двамата министри дадоха пресконференция. Посещението на министър Калфин завърши с коктейл в българското посолство, на който присъстваха избрани представители от българското малцинство в Чехия. ■

ДОКУМЕНТАЛНА ИЗЛОЖБА, ПОСВЕТЕНА НА АНТОНИН НОВАК

МАРИЯ ЗАХАРИЕВА

През юни в новоткрития културно-образователен център в пражкия квартал Винорж бе открита изложба, посветена на Антонин Новак - съзателят на Морската градина във Варна. Изложбата бе осъществена от Дружеството за българо-чешко и словашко приятелство - Варна и от доц. Константин Трошев, председател на дружеството. Тя съдържа архивни материали, документи и снимки, отнасящи се до живота и дейността на Антонин (Антон) Новак в България и по-специално във Варна.

Роден през 1860 г. в село Винорж, сега квартал на Прага, Новак завършва Земския овощарски институт в Троя. Работи в земеделско-цветарската станция в Троя и в Пилзен. По препоръка на Карел Шкорпил, младият чех е поканен от Великотърновската община за градинар-декоратор. Тази длъжност той заема три години. През 1895 г. също по препоръка

на братята Шкорпил, е назначен за управител на общинските градини в морския град. Новак създава градската градина в центъра на града, както и всички квартални градинки, озеленява булевардите „Сливница“, „Мария Луиза“, „Съборни“, „Македония“, „Братя Миладинови“. Той е създал и на парковете „Аспарухов вал“ и „Владислав Варненчик“. Най-голямата заслуга на Новак е изграждането на Морската градина във Варна, която той нарича Варненска приморска градина. Антонин Новак селекционира ценни растителни видове, характерни за различни райони на страната. От Средиземноморието пренася кактуси, кипариси, палми и др. Екзотични видове растения се доставят и от Китай и Азия.

Антонин Новак умира във Варна през 1945. Днес в негова памет на централния вход на Морската градина е вградена паметна плоча, а през 1999 г. е издигнат негов паметник. ■

ХАНА РАЙНЕРОВА

(19. 4. 1921, БЕНЕШОВ -
1. 6. 2007, ПРАГА)

През юни почина Хана Райнерова - една от най-добрите преводачки на българска литература. Целият ѝ съзнателен живот е свързан с България. Детството си прекарва в Русе, където през 70-те години на 19 век емигрира дядо ѝ Зигмунд Щайнер, началник на железопътните гари в Русе, Варна и Пловдив. Семейството се завръща в Чехия през 1932 г. През 1943-45 г. Райнерова е депортирана в концентрационните лагери в Терезин, Освиенцим, Фрайберг и Маутхаузен заедно със съпруга си, композитора Карел Райнер.

Хана Райнерова завършва гимназия в Храдец Кралове и славянска филология в Карловия университет със специалност „българистика“. През 1947 г. започва работа като преводач. Райнерова превежда българска поезия, проза, театрални представления и филми. На нея дължим преводите на чешки на такива големи имена в българската литература като Захари Стоянов, Димитър Талев, Дора Габе, Пейо Яворов, Йордан Радичков, Павел Вежинов, Антон Дончев, Емилиян Станев, Блага Димитрова, Георги Марков, Андрей Гуляшки и др. ■

ИЗЛОЖБА „РЕАЛНИ ПРОСТРАНСТВА“

АСЕН МИЛЧЕВ

На 17 септември в галерията на БКИ-Прага беше открита представителната изложба „Реални пространства“, която е селектирана от секция „Скулптура“ при СБХ. Експозицията включва творбите на 40 съвременни български скулптури и 20 художника.

Кураторът на изложбата е скулптурът Иван Чолаков. Едновременно се открояват авторите - Борислав Русинов, Спас Киричев, Леда Старчева, Стефан Стефанов, които се придържат към традиционните за скулптурата фигуративни решения и композиции на движение в пространството, както и другите, които се опират на статичната композиция като Димитър Сотиров, Илия Иванов, Георги Жеков. Отделено е специално внимание на голото тяло в творбите на Кирил Матеев, Радослав Симеонов, Димитър Рашков. Има и обемни миниатюрни композиции, които са своеобразен „пробив“ в пространството – дело на Милан Андреев, Петър Хаджиганев, Камен Танев, Илко Николчев, Емил

Бачийски, а така също и пластики, замислени като символ или знак - Иван Чолаков, Пенчо Добрев, Иван Русев, Валентин Господинов, Петко Генов, или предназначени за интимно място в интериора. Рисунките, подредени между пластиките, участват в непрестанен диалог с формите в пространството и се намесват в общата структура от обемни и плоски знаци и послания.

Посетителите на тази запомняща се изложба, организирана от БКИ-Прага, се почувстваха удовлетворени от срещата си с най-доброто от майсторите на българската пластика и рисунка. ■

БОЙКА ДОБРЕВА

В ПАМЕТ НА ЕДНА СИЯЙНА ДУША

ТЕКСТ: ДИМИТЪР ДОБРЕВ, ДИЗАЙН: СЕВДАЛИНА КОВАРЖОВА

На 15 юни си отиде завинаги Бойка Добрева. Жестока катастрофа прекъсна жизнения път на едно от най-лъчезарните и най-талантливите момичета, които българската общественост в Чехия имаше. Бойка излъчваше неземно сияние, което одухотворяваше хората. Тя извираше от идеи за концерти, изложби, вечеринки и музикални вечери. По нейна инициатива се осъществи голямата посмъртна изложба на дадо й – известният художник Добри Добрев. Бойка бе сред основните организатори на концерта „Магията на българския фолклор“ участието на Надка Караджова и на станалите традиционни празници на Трифон Зарезан. Нейната усмивка и лъчезарност бяха заразяващи. Душата ѝ беше добра и красива – сякаш не от този свят. И сега, когато ни гледа усмихната от отвъдното, искаме да ѝ кажем, това, което забързани в сивото пражко ежедневиe, пропуснахме да направим: „Обичаме те! И винаги ще бъдеш с нас!“ В памет на Бойка – навечерието на 32-годишния ѝ рожден ден, който тя не успя да доживее, публикуваме словото на баща ѝ Димитър Добрев, произнесено на молебена в православната църква „Св.св. Кирил и Методий“ в Прага.

Уважаеми госпожи и господа, скъпи приятели, драги съотечественици. Мили хора, дошли тук в деня, когато могъщият Хелиос ни изпраща най-жарките слъчи, а нашите сърца са изпълнени с най-тежката скръб! За кой ли пореден път Бойка отново пак ни събра. Уви, този път, по волята на спялата и жестока съдба, за прощална раздяла, за последно сбогом. На мен се падна злосластната участ да произнеса прощално слово за най-милото, за най-свидното в нашите покрусени сърца. За първородната ни дъщеря и сестрица – Бойка Добрева, за нашето прекрасно и непрежалимо Бойче. Жестока е неправдата един млад и смислен живот да бъде прекъснат само на 31 години. Жестока е неправдата на тази най-продуктивна възраст да се прави заключителна равностметка за цял един човешки живот. А Бойка – нашето мило Бойче знаеше много, можеше много, искаше много. И не

толкова за себе си, колкото за другите – за близките си. И за безбройните си приятели, които силно и искрено обичаше. Израстна в прекрасната ни България. Познаваше планините, полята и морето ни – от край до край. Познаваше и обичаше и обикновенните хора, с техните радости и скърби. Познаваше техните чудни песни, предания и обичаи. Завърши Националната гимназия за древни езици и култури в София – най-престижното хуманитарно училище в България. На своите скромни 18 години тя сама формулира за своя дипломна теза темата за куклата: „Куклата като етнокултурен феномен“, като по този начин, може би първа, се докосна до едно все още бяло петно в индоевропейската етнология. Впечатляващо със своята зрялост, това монографично изследване заслужено би могло да започва и със Богородичния благослов: „... ET BENEDICTUS FRUCTUS VENTRIS TUI ...!“ тълкуван в неговия универсален – общочовешки смисъл, защото успя да осветли

онези първични пластове от ранната човешка история, когато, след култа към небесните светилища, в мирозрението на нашите предци от онази далечна епоха се появяват наченките на култа към раждащата утроба и към нейния плод. Своите студентски години Бойка отдаде на Етнографията и на Бохемистиката. Тя страстно обичаше своето отечество, но според професионалните си интереси, в духа на семейната ни традиция, а и чисто по човешки, тя изгради и съхрани в себе си една дълбока и истинска симпатия и към Чехия и чешката култура, и към чешкия народ. Студентството си в Софийския университет „Св. Климент Охридски“ Бойка завърши през 1999 г. със защита на дипломна теза в областта на етнолингвистиката, която Клубът на българските бохемисти издаде отделно. Така се появи книжката „Чехите за себе си и за другите“ – един задълбочен и добронамерен поглед отвътре към още един интересен етнокултурен феномен.

С дръзнението на съвременните млади хора, с мечтата за един по-широк и духовно по-богат житейски хоризонт, Бойка потърси, а може би по-точно се опита да създаде, за себе си и за другите, и заедно с другите, един свой, още по-добър и почовечен свят на хармония и на етническа толерантност. Тя имаше пред себе си достойният и респектиращ пример на плеядата чехи и българи от предишните поколения, ярки представители на изкуството и културата, и ревностни радатели за нашата славянска взаимност, като Божена Немцова и братята Шкорпил, Константин Иречек и Иван Мърквичка, като Алфонс Муха и неразделните и незабравими Морфова и Проконопа. Пред нея беше и цялостното дело на нейния собствен дядо Добри Добрев, възпитаник на Пражката художествена академия, който считаше Чехия за свое второ Отечество.

Най-сетне, както и в собствената си Родина, Бойка и тук – в Чехия, имаше своите многобройни и добри приятели, своя съпруг, своите съмишленици и съратници – хора от различни етноси и народи, съгвети и обединени от своите общи високохуманни идеали и мечти. Всичко това вкупом са и мотивите и фонът за нейната изключителна активност, и в професионалната си дейност, и в сдружението „Заедно“, и просто така – сред своите приятели.

Радвахме се на всяка Ваша среща, на всеки успешен концерт, на всяко радостно събитие, в което тя не просто пламтеше, а изгаряше, раздавайки се докрай. Паметен ще остане декември на 2003 г., когато по инициативата на Бойка, с усилията и на много други хора, в Ходовска твърз, отново беше показана част от художественото наследство на Добри Добрев, този път – в обкръжение-то на съвременните му млади български колеги пребиваващи днес в Чехия. Една изложба превърнала се, както някога, в истински духовен празник и мост между две епохи и между три народа – чешкия, словашкия и българския.

Не сме били преки свидетели на наситения със събития живот на Бойка в Прага, но чрез ежедневните ѝ кратки писма, до нас достигаха в най-добронамерения им вид професионалните и житейските радости и неволи на много от вас.

И винаги стоплени от нейното чувство на радост и съпричастност, с готовността да подаде дружеска ръка на всекиго в нужда и във беда. Уверени сме, че тези чувства са били взаимни. Затова днес, когато нея вече я няма, в своята безмерна скръб, ние намираме утехата, че в своите последни и най-зрели пражки години, далеч от близки и Роден край, тя е имала Вас – своите приятели. За всичко това Ви Благодарим сърдечно! В прощане, дълбок родителски поклон свеждаме смиренно глави пред един кратък, но светъл земен път, пред един лъчезарен образ, пред една светла душа, оставила ярка и незаличима диря в нашите, и в още много други сърца.

1. Изложбата на Добри Добрев, 2004
2. Фестивал Open Art Air, 2002
3. Българска коледа, 2002
4. Бойчето, 2002
5. Трифон Зарезан, 2003
6. Трифон Зарезан, 2003
7. С Максим, 2007
8. Изложбата на Добри Добрев, със семейството, 2004
9. Сватбата на Севда и Михал, 2004
10. Българска вечер, 2007

Принцеса Турандот

ЕЛЕНА БАРЪМОВА ОПЕРНИЯТ СВЯТ Е КРАТЪК КАТО ПРИКАЗКА

ТЕКСТ: МАРИЯ ЗАХАРИЕВА, СНИМКИ: Л. ПОПОВА, Л. ХАДАЧОВА, М. ЗАХАРИЕВА И АРХИВ

В рамките на тазгодишния Пучиниев фестивал в Държавната опера Прага в ролята на Турандот гостува българското сопрано Елена Баръмова. Младата българска певица изпълнява най-тежките драматични оперни роли, които малко певици на нейната възраст се осмеляват да пеят. Нейният красив и мощен глас и невероятното ѝ сценично присъствие покорира пражката публика. След премиерата Елена с удоволствие се съгласи да даде интервю за списание „Българи“, като сподели, че като ученичка също се е занимавала с журналистика. Друга нейна страст е волейболът. Първите ѝ сценични изяви са в хора на Работническата опера в Сливен. Елена смята, че най-голямото събитие в живота ѝ е приемането ѝ в класа на Гена Димитрова, която за нея се превърща във втора майка.

Г-жо Баръмова, какъв е рискът на такава млада възраст да се пее Турандот и Макбет?

Реших, че ми трябва сцена и рискувах. Макбет е в момента ролята, с която пътувам много често в чужбина. Пяла съм я в Полша, Испания, Холандия и България. Много певици се плашат от Турандот, но ролята на Макбет е много по-дълга и има цели четири арии с широк диапазон. Давам си сметка, че рискът е много голям и че не трябва да пея нито Турандот, нито Макбет, нито Абигаил, но това ми предлагат в чужбина, защото малко певици се решават да пеят тези тежки партии. Тук, в Прага преди една година, след като изпях Абигаил, веднага получих предложение да пея и Турандот, но тогава отказах. Обаче самата Гена ни казваше: „Деца, не мога да ви упреквам, защото светът много се е променил, конкуренцията е огромна. Вече всеки пее каквото му предложат.“

Гена Димитрова ли Ви помогна най-много по отношение на вокалната техника?

Да, защото ме научи не само на вокална техника, но и на дисциплина, търпение и борбеност. Тя казваше: „Деца, вие трябва да сте като войници“. И то действително е така, защото певците са изпълнителите, а диригентите и режисьорите командват парада.

Какво според Вас отличаваше Гена Димитрова от останалите ни оперни певци?

Голямото ѝ сърце. Същевременно тя беше много строга с нас. Макар че казваше, че не може да ни направи певци за един месец, много се изнервяше по време на уроците. Защото ние, българите сме мал-

ко мързеливи. Освен това в Академията не ни учат на певческа и сценична дисциплина. А ние не сме само концертни артисти, трябва да преодоляваме на сцената много стресиращи ситуации.

С какво е близка и с какво е чужда на Вашия натюрел ролята на ледената принцеса Турандот?

Принцеса Турандот е едно младо 15-годишно момиче, което е живяло затворено в двореца и все още не знае нищо за живота. Тя е една нещастна жена, която министрите Пинг, Панг и Понг са обработили и зомбирали. Всъщност, тя никога не е чувствала. Сблъсквала се е само с изтезания и смърт и това прави нейното сърце жестоко. Турандот си мисли, че е нормално заради нея да умират толкова принцове. И когато се сблъсква с любовта на Калаф, си мисли, че това е нещо много срамно и недостойно. За това моли да не я дават на този чужденец и да не я превръщат в робиня.

Може ли оперният певец да бъде творец на сцената?

Да, защото режисьорите дават физическата рамка на образа, а певецът може да добави своя характер и натюрел. Аз не съм само пионка, която се движи наляво-надясно. На сцената влагам собствените си чувства и разбирания за образа.

Подчинявате ли се винаги на диригента и на режисьора?

Не винаги. Опитвам се в рамките на добрия тон да кажа кое ми е по-удобно, но зависи как ще се приемат моите желания. Малко режисьори разбират от пеене.

Участвала ли сте в някакви експериментални постановки?

Не. Всъщност „Макбет“ във Варшава беше много модерна постановка и всички арии трябваше да пея седнала или клекнала, което е много неудобно. Но Гена Димитрова ме научи да пея седнала на стол, за да усещам по-добре опората. Това се оказа шанс за мен.

Спазвате ли някакъв специален режим?

Да. Трябва да се напивам, да не пия

Лейди Макбет

Аида

студено и газирано, да не пуша и да не прекалявам с алкохола.

Отразява ли се този режим негативно на личния Ви живот?

Определено. Понякога се чувствам подтисната. Когато имам много ангажименти, не винаги ми стигат силите и трябва да разреда участията си, за да мога да се зареда отново с енергия.

Имате ли любими роли?

Не зная как ще прозвучи, но може би Макбет е моята любима роля, макар че страшно ме изтощава. Но има голям заряд и много предизвикателства, което ми харесва. Може би негативните образи ми допадат, защото търпят развитие - в един момент идва просветлението. И лейди Макбет накрая осъзнава, че с лошо не може да постигне нищо ценно в живота. Това всъщност е посланието на почти всяка опера. Обичам и Аида. Може би, защото ми е омръзнало да съм лошата, зловнатата, с други думи - драматичният сопран. Искам да играя и по-човешки, по-женствени роли, не някакви свръхжени, макар че много харесвам и Тоска.

А коя е първата Ви голяма роля на сцената?

Колкото и да е странно, първата ми голяма роля е Амнерис - една мецосопранова роля. Бях на прослушване в София, където се явих с Аида, но ме харесаха за Амнерис. Обичам и тази роля, защото Амнерис е жена с характер.

Как чувствате публиката в залата? Или предпочитате да не мислите за нея?

Наистина предпочитам да не мисля за публиката. По-скоро се старая да се потопя напълно в ролята - това ми помага да се откъсна от страха, който всеки артист изпитва, защото всеки човек в крайна сметка иска да се хареса на сцената. А страхът може да му повлияе много пагубно и той да не може да разкрие качествата си. Преди да изляза на сцената много се притеснявам как ще стъпя и дали няма да се спъна - особено ако имам много воали и трябва непрекъснато да се изкачвам и да слизам, както е в пражката постановка на „Турандот“. Това е много стресиращо.

ЕЛЕНА БАРЬМОВА е родена в Сливен. Солостка е в Държавна опера Стара Загора. Завършва оперно пееие в Музикалната академия „Панчо Владигеров“ в София в класа на Констанца Вачкова. 2001/2002г. специализира в майсторски клас на Гена Димитрова. През 2003г. завършва курс „Белканто“ с Гена Димитрова, след което продължава обучението си в Римската академия за млади оперни певци „Борис Христов“ при Мирела Паруто.

Елена Барьмова има няколко награди от авторитетни певчески конкурси. Получава диплом от международния конкурс „Julian Gaiare“ Памплона, Испания с продуцент Хосе Карерас. Лауреат е на конкурса „Христо

Смятате ли, че благодарение на театъра знаете нещо повече от останалите хора? Научила ли ви е операта на нещо по-специално?

Не мисля, че зная нещо повече от другите хора, но операта е изострила моята сетивност и аз наистина чувствам много интензивно. А сетивата са нашата връзка с космичното. Като пея ролята на Турандот, имам усещане за някаква мистичност. „Аида“ също много ми харесва, защото и в тази опера имам подобни усещания. Последният дует с Радамес ме пренася буквално в рая. Сякаш се откъсвам от земния живот. Интензивно преживявам това, че след малко ще се пренеса в отвъдното и имам почти реалното усещане за левитация. Според мен всеки човек, особено хората на изкуството, трябва да има такива усещания.

Вяра в божественото ли е това?

Да, вяра в божественото и вяра в доброто.

Не Ви ли се струва, че оперният свят е приказен?

Не, не е приказен. Просто е по-кратък - като приказка. Но всичко, пресъздадено в оперните представления, се случва в действителността. Аз смятам, че адът е тук, на земята. Всички ние се учим на тази земя, но в забързаното ежедневие често забравяме да бъдем по-човечни. Постоянният стрес отприщва в нас някаква агресия. Особено в България недобрият начин на живот провокира лошотия у хората. От друга страна пресата у нас е вече на много ниско ниво - смениха литературния език с един чалгаджийски тон. Чалгата се набива в съзнанието на хората от най-ранната им възраст и се превръща в тяхна духовна храна. Те я приемат като модел на поведение. Така нацията ни обеднява духовно. ■

Бръмбаров“. Спечелва първа награда за най-добро изпълнение на унгарска и българска песен в Унгарския Културен Институт, София. През ноември 2006 г. Елена Барьмова взема втора награда и специалната награда на оркестъра на Международния оперен конкурс „Rijeka Belcanto 2006“. Утвърждава се като една от най-добрите изпълнителки на драматичните сопранови партии – Абигайл, Лейди Макбет и Турандот. Репертоарът ѝ включва още Тоска („Тоска“), Елизабет („Дон Карлос“), Аида („Аида“), Леонора („Трубадур“), Дона Елвира („Дон Жуан“), Фиордилиджи („Така правят всички“). Елена Барьмова пее в Испания, Франция, Швейцария, Чехия, Полша, Холандия, Япония и др.

БЪЛГАРСКИТЕ МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ ПЪТЯТ КЪМ СВОБОДАТА

Българските медицински сестри Кристияна Вълчева, Нася Ненова, Валя Червеняшка, Валентина Сиропулу, Снежана Димитрова, д-р Здравко Георгиев и палестинският лекар с българско гражданство Ашраф ал-Хаджудж се завърнаха в България. Те кацнаха на 24 юли на летище София със самолета на първата дама на Франция Сесилия Саркози след като прекараха 8 години, 5 месеца и 14 дни в либийски затвори. В Либия смъртната им присъда бе заменена с доживотен затвор срещу подписана от тях декларация, че няма да предявяват съдебен иск към либийската държава или към либийски граждани. 45 минути след слизването на медиците от самолета държавният глава Георги Първанов издаде указ за тяхното помилване.

Медиците бяха освободени, след като еврокомисарката Бенита Фереро-Валднер е подписала в Триполи споразумение от пет точки. „В този щастлив ден можем да се поздравим. Смятам, че дължим този ден на хуманитарен успех на едни колективни усилия на ЕС, но трябва да подчертая и ролята на Франция...“, заяви европейският комисар по външни отношения Бенита Фереро-Валднер, която прие съдбата на медиците като лична кауза. Тя подчерта ролята на председателствата на Великобритания, Германия, Португалия, Франция и Италия за положителната раз-

връзка на случая с нашите медици. За големия си принос за освобождаването на невинно осъдените медици Бенита Фереро-Валднер, френския президент Никола Саркози и съпругата му Сесилия получиха званието почетен гражданин на София. Нека си припомним, че в предизборната си кампания френският президент даде дума да освободи медиците и изпълни обещанието си. Ключова фигура за освобождаването на сестрите е и емирът на Катар шейх Хамад бин Халифа ал Тани, на който Никола Саркози специално благодари. Според арабските медици именно той е платил обезщетението на семействата на заразените деца. Те са получили общо 460 млн. долара.

Каква ще е оттук нататък съдбата на нашите медици, станали изкупителни жертви в Либия, е трудно да се прогнозира. След пристигането си в България те бяха подложени на пълни медицински изследвания. Държавата ги подкрепи със символичната сума от по 500 евро. „М-Тел“ им дари апартаменти и мобилни телефони. Обещани са им максимални доживотни пенсии в размер на 490 лв. и социални осигуровки. Но травмата в душата на тези невинно осъдени и подлагани на зверски изтезания хора е трудно излечима, твърдят психолозите. Валя Червеняшка все още не може да излезе на улицата без някой да я придружава, тъй като е изгубила навика да се движи самостоятелно. Нася Ненова не смее да се върне към професията си, защото не е в състояние отново да носи отговорност за живота на децата. Валентина Сиропулу иска да живее известно време на хотел, защото не знае какво да прави с пълната свобода.

Каква е цената за освобождаването на невинните медици и не бяха ли използвани те като разменна монета в сложната дипломатическа битка с Кадафи? Наистина синът на Кадафи - Сейф Ал Ислам, който оглавява фондация „Кадафи“, призна за изтезанията на българите. Може да се каже, че в Либия получиха всичко, каквото поискаха, макар че години наред нарушаваха човешките права на шестима български граждани. При това ЕС вдигна последните бариери пред сътрудничеството си с Джамахирията.

А България? България успя да отстои първата си сериозна кауза като член на ЕС и получи подкрепата на всичките й членове. Но ние, българите платихме скъпо за тази победа.

Президентът Георги Първанов:

Вие сте истинските победители в тази битка за свобода и правото на достоен живот. Вие показвахте едни от най-силните черти на нашия национален характер. Вярвам, че тук в Родина-та ще получите тази топлина и подкрепа, която досега поддържа духа ви от разстояние. За съжаление либийският съд не се съобрази с неоспоримите юридически и научни доказателства за невинността на медиците. И смъртната присъда и трансформацията ѝ в доживотна прикриват истинските причини за възникването

и разпространението на СПИН епидемията в Бенгази. Ние, българите платихме тежка цена за тази победа.

Кристияна Вълчева:

Искам да възстановя живота си приблизително в този вид, в който беше преди много години. Надеждата умира последна. Непрекъснато се надявахме, страхувахме се да го кажем, в последните дни през цялото време мълчахме, но всяка една от нас имаше надежда. В 4 часа сутринта ни го съобщиха, в 6 без 15 напуснахме голямата порта на затвора „Джудейда“, и се качихме на френския самолет. В такова състояние

съм, че все още нищо не усещам. Знам, че съм свободна, че съм на българска земя, но все още не мога да го осъзная като действителност. Спомените ми от Либия не са само лоши, обикновените хора в Либия са едни нормални и добри хора, подчерта тя.

Снежана Димитрова:

Живях за този момент и го дочаках. Никога не съм имала смъртна присъда, тя не е била моя.

Д-р Здравко Георгиев:

„Свободни сме, слава Богу свободни сме! Винаги съм вярвал в това“.

Ашраф ал-Хаджудж:

„Благодаря на Велика България!“

Снежана Димитрова пред немското списание „Щерн“:

„Аз успях да премина през този ад, без да наклеветя някого“

Тя описва условията на живот, изтезанията и отчаянието, както и съжителството с останалите пет българки през близо деветте години в либийския затвор. Либийски съдилища я осъждат три пъти на смърт, защото две от другите четири медицински сестри подписват или сами написват признания, в които има обвинения и срещу нея. „Най-лошото беше, че никой от жените не се извини за написаните признания“. Дори палестинският лекар пише признание срещу нея, но когато се срещат, той се извинява. Казва, че са го заплашили, че ще доведат четирите му сестри и ще ги изнасят пред очите му. ■

По материали от печата
Снимки: БТА

СЕРГЕЙ АНТОНОВ

АЗ СЪМ НЕВИНЕН. ИСТИНАТА ЩЕ ВЪЗТЪРЖЕСТВУВА

ПО МАТЕРИАЛИ ОТ ПЕЧАТА, СНИМКИ: АРХИВ

Това са думите на Сергей Антонов, който почина през август в София на 59-годишна възраст. Той бе несправедливо обвинен в покушението срещу Йоан Павел Втори през 1981 г. Тялото му бе намерено безжизнено в дома му на ул. „Сердика“. Бившият служител на „Балкан“ умря в пълна самота, изоставен и забравен от

Сергей Антонов прекарва зад решетките в Италия 1222 дни. В затвора „Ребибия“ той получава тежка психическа травма. Според българските служби това е в следствие на обработка с психотропни вещества по време на разпитите. На самия процес Али Агджа съобщава за връзки с българските тайни служби и обвинява трима

българи. Тази теза се появява многократно във всички световни медии и е известна като „българската следа“. По време на процеса Антонов се държи достойно и винаги отговаря, че е невинен. 38 часа продължава обвинителната реч на прокурора, но в нея няма никакви доказателства. „Обикновените италианци в началото се хванаха

на лъжата, но после гледаха на този фарс подигравателно. Не вярвах в никаква българска следа. Подозираха тайните си служби или Ватикана. Защото там не искаха папа поляк. Йоан-Павел Втори въведе прозрачност във финансовите дела. Засегна интересите на много хора, които са крадели много пари. И те логично са потърсили начин да го отстранят“, казва Асен Марчевски, който е преводач по време на процеса. В продължение на 10 години френската журналистка от български произход Румяна Угърчинска работи върху т.нар. „българска следа“. В публикуваната си във Франция книга „Истината за атентата срещу Йоан-Павел Втори“ тя стига до заключението, че „българската следа“ в атентата е манипулация и истинската следа води към групировката „Сивите вълци“, зад която стои тайната организация на НАТО Stay Behind. Според Угърчинска тезата за българската следа и следата на КГБ са американска манипулация с цел отклоняване на вниманието от истинските организатори на атентата.

Антонов, който в крайна сметка е оправдан поради липса на доказателства, се връща в България през 1986 г. Известно време работи като куриер на „Балкан“, след което е пенсиониран по болест и е принуден да преживява с мизерна пенсия. На 27 март 2002 г. 39-ото Народно събрание отпуска на Сергей Антонов пенсия за особени заслуги в размер на 200 лева месечно. Изключително честен, скромен и кротък човек, през последните години от живота си той живее дистанцирано и се затваря напълно в себе си. Българската държава не потърси отговорност за позорното деяние на италианските служби и Антонов не беше оневинен, също както не бяха оневинени и българските медицински сестри, които прекараха повече от осем години в либийските затвори. Подобно на медиците ни в Либия и Антонов също стана изкупителна жертва в един несправедлив процес.

ХРОНОЛОГИЯ

През 1981 г. Сергей Антонов е заместник-директор на бюрото на БГА „Балкан“ в Рим, когато на 13 май с.г. е извършен атентат срещу главата на Римокатолическата църква папа Йоан Павел Втори.

Антонов е арестуван на 25 ноември 1982 г. в Рим по обвинение за съучастие в атентата. Той е набеден от турския терорист Мехмед Али Агджа, член на турската терористична организация „Сивите вълци“, който е заловен на местопрестъплението и по-късно осъден на доживотен затвор за това, че стреля в папата на площад „Св. Петър“. „Българската следа“ в атентата се появява като версия година след атентата. Клеър Сърлинг пуска донос в многомилионното американско списание „Рийдърс дайджест“

под заглавие „Заговорът за убийството на папата“. Според него български тайни служби и КГБ участвали в заговор за премахването на папата, който бил симпатизант на полската „Солидарност“ и съответно враг на Москва. България пък отдавна целяла да дестабилизира Турция. На 27 ноември 1982 г. БТА разпространява официално съобщение, в което определя ареста на Антонов като „напълно незаконен, произволен, абсолютно с нищо неоправдан“. В съобщението се посочва, че арестът е плод на шумна, тенденциозна и целенасочена кампания, преследваща и други цели.

На 1 декември 1982 г. е издадена заповед от съдия-следователя Иларио Мартела за арестуването на още двама български граждани - Тодор Айвазов (завеждащ финансовата служба на посолството на България в Рим) и Жельо Василев (бивш секретар на военния аташе).

В края на декември 1983 г. по лекарско настояване Сергей Антонов е изведен от затвора и поставен под домашен арест, тъй като италиански лекари констатирали влошеното му психическо състояние и препоръчват по-лека мярка. Не след дълго по искане на прокурора Антонио Албано, Антонов отново е върнат в затвора.

На 28 март 1984 г. в писмо до папа Йоан Павел Втори българският патриарх Максим моли папата „да изяви дълбоката си увереност в невинността на Антонов“.

На 30 април 1984 г. в отговора си до българския патриарх папа Йоан Павел Втори информира, че на направените от Светия престол постъпки и италианското правителство предприема действия за ускоряване на процедурата, засягаща Сергей Антонов.

На 27 май 1985 г. започва процесът срещу Антонов.

На 29 март 1986 г. Римският наказателен съд, под председателството на Северино

Сантиники, издава оправдателна присъда „поради недостиг на доказателства“ срещу българските граждани Сергей Антонов, Тодор Айвазов и Жельо Василев.

На 1 април 1986 г. Антонов се завръща в България. В същия ден по време на пресконференция за 13-ия конгрес на БКП, секретарят на ЦК на БКП Стоян Михайлов заявява, че „България не е удовлетворена от оправдаването на Антонов поради недостиг на доказателства“, както и че „няма честен човек на земята, който да не е стигнал до заключението, че Антонов е напълно невинен“.

На 5 април 1991 г. българският посланик Огнян Пишев оповестява официално в САЩ решението на българското правителство да даде на международна независима комисия неограничен достъп до архивите в България, свързани с атентата срещу папата.

На 23 април с. г. в интервю за италианската телевизия президентът Желю Желев посочва: „Смятам, че това ново разследване е необходимо, тъй като съм сигурен, че комунистическият режим е бил способен на подобно действие“. При това президентът не разполага с информация за участие на български агенти в атентата.

На 4 юли 1991 г. Главната прокуратура на България възобновява следствено дело номер 179 от 1982 г. срещу Мехмед Али Агджа и възлага на Главно следствено управление да бъдат извършени допълнителни следствени действия за изясняване на обективната истина.

На 17 февруари 1994 г. Националната следствена служба, след тригодишно проучване на архивите на цивилното и военното разузнаване и контраразузнаване заявява, че няма „българска следа“ в атентата срещу папата.

На 7 декември 1995 г. по време на аудиенция на пре-

зидента Желю Желев, папа Йоан Павел Втори за първи път заявява позицията си, че България няма вина за престъплението, извършено от турския гражданин Агджа. В интервю от 9 октомври 1996 г. в италианския вестник „Кориере дела sera“ Агджа заявява, че на 13 май 1981 г. е стрелял срещу папата по свое решение, както и че агенти на италианските тайни служби са му внушили версията за т.нар. българска следа.

Пред журналиста Марко Неже, Агджа декларира: „Българската следа“ е измислица на тайните служби. Сега, когато папата страда в болницата, мога да го кажа - всичко беше една машинация.“

По искане от юли 1997 г. на министъра на вътрешните работи Богомил Бонев и на министъра на външните работи Надежда Михайлова към германските тайни служби по повод публикации в германската преса за разкрития на Щази за „българска следа“ в атентата срещу папата, през септември 1997 г. в МВР е получена папка с копия на оригинални кореспонденции между Щази и бившата Държавна сигурност. Там не се съдържат факти за „българската следа“.

На 24 май 2002 г., по време на своето официално посещение в България, при срещата си с президента Георги Първанов папа Йоан Павел Втори заявява, че никога не е вярвал в т.нар. „българска следа“ в опита за покушение срещу него през 1981 г. „Тъй наречената „българска връзка“ в атентата срещу моята личност беше една инсинуация. Това беше една несправедливост“, са думите на папата. ■

СИМЕОН ЩЕРЕВ И АНТОНИ ДОНЧЕВ

ДЖАЗЪТ Е ИЗКЛЮЧИТЕЛНО ИЗКУСТВО

ТЕКСТ И СНИМКИ: ИВАН ИВАНОВ

С имената на тези знаменити наши джаз изпълнители са свързани много от най-важните и най-успешни моменти от историята на българския джаз. За възможността да ги чуем на живо в Прага и удоволствието да побеседвам с тях, след чудесния концерт, който Симеон Щерев и Антони Дончев изнесоха през месец юни, трябва да благодарим на Българския културен институт, който бе организатор на концерта.

Ще си спомните ли, кога за пръв път свирихте заедно?

С.Щ.- Преди повече от двадесет години
А.Д.- Може би дори двадесет и пет.

Това е било приблизително около годините, когато Антони Дончев спечели с дуото „Акустична версия“ една от големите световни джаз награди за млади таланти в Германия. Това изигра ли някаква роля за това, че Антони Дончев бе приет за член на ръководения от Симеон Щерев квартет „Фокус“?
С.Щ.- Не, защото Антони беше един изграден и много уважаван музикант още преди получаването на тази награда. Мисля си, че тогава вече беше и член на „Фокус“. Нашите пътища сигурно щяха да се срещнат рано или късно, защото един от принципите в джаза е, че всеки свири със всеки, още повече, че живеем в една малка страна като нашата.

Господин Щерев, продължавате ли да преподавате флейта в Естрадният отдел на Консерваторията?

С.Щ.- Да, преподавателската работа ми носи все още много голямо удовлетворение. А има ли нови джазови таланти сред учениците ви през последните години?
С.Щ.- Да, има. Непрекъснато се появяват много талантливи млади хора. Важното е да да ги насочим правилно, за да развият своите качества. Това е целият въпрос.

Може ли да споменете някои имена на ваши настоящи или бивши ученици с които се гордеете?

С.Щ.- Да, разбира се. Ето например братът на Антони – Георги Дончев, Стоян Янкулов, Веселин Веселинов Еко...

А.Д.- Аз също се смятам за твой ученик, макар и не съвсем директно.

С.Щ.- Да, но ти не си бил мой студент в Консерваторията. Между тромпетистите

трябва да спомена Михаил Йосифов. Кой още? Веселин Захариев! Също така много добри саксофонисти като Владко Кърпаров например, но повечето от тях сега учат в чужбина. Аз само съм написал над петнайсет препоръчителни писма до различни институции в Америка и Европа, за да ги приемат да учат там, и те сега се развиват много успешно.

А вие свирихте ли често в чужбина?

А.Д.- Не мога да кажа, че много често или непрекъснато

С.Щ.- Непрекъснато не, но като се позамисля може би в чужбина свирим по-често, отколкото в България. В последните години това определено е така.

А каква е причината за това?

С.Щ.- Това е един сложен комплекс от причини, който е тема за един много дълъг

разговор, който ще навлезе в различни социални, политически а международни области. Трудно ми е да отговоря само с няколко думи.

Каква е ситуацията като цяло в българския джаз в момента. Имаше ли и при него спад през деведесетте години, както в други музикални жанрове?

С.Щ.- Не можем да говорим за спадове и други периоди в джаз-живота на страната ни, защото такъв на практика почти няма. Има отделни изяви или канят от чужбина известни скъпи имена, които се представят за джаз-изпълнители, но на практика те не са типично джазови.

А.Д.- За съжаление много от хората, които започнаха да се занимават с организацията на джаз-мероприятия и изяви у нас, не са истински джаз-фенове и по-скоро обръщат внимание на комерсиалната страна на

въпроса, отколкото на музикалната. Аз разбира се не казвам, че нещата трябва да са организирани така, че да не се търси възвращаемост, това не е редно. Но да се канят групи, които са много далеч от джаза и да се представят за такива също не е редно.

С.Щ.- Освен това има и нещо друго. На наши известни музиканти се предлага да свирят за някакви минимални или смешни хонорари като заграващи групи пред така наречените звезди от чужбина. Тук не става въпрос толкова за парите, колкото за оценката на таланта на българските музиканти, които години наред не се оценяват достатъчно. Затова аз лично отказвам предложения за подобен род участия или концерти.

Господин Щерев, Милчо Левиев с когото сте един от основателите на легендарната за българския джаз формация „Джаз Фокус‘65“, е през последните години често в страната ни. Не сте ли мислили за обновяване на квартета в основната му формация?

С.Щ.- Не. Мислил съм по този въпрос. Дори преди години направихме заедно един юбилеен концерт по случай 30-годишнината от създаването на „Джаз Фокус‘65“, на който се събра оригиналният състав. Скоро свиряхме и на концерт в памет на Радой Ралин, който беше духовен баща и една от причините за създаването на „Джаз Фокус‘65“, но това повече не може да се случи. Няма как да го направим.

Поради това, че е трудно да се съчетаят като време проектите на всички участващи музиканти, или по други причини?

С.Щ.- Оказа се, че активно свирещи музиканти сме само аз и Милчо. Теодоси Стайков е в чужбина и от пет, шест години не свири изобщо. Други колеги, които са свирили в групата като Пепи Славов също вече не се занимават с джаз, просто няма как да стане.

Имена като Симеон Щерев, Людмил Георгиев, Вили Казасян, Данчо Капитанов, или Петър Петров са вече повече от 40 години симптоматични за българ-

ския джаз. Какво е усещането да си един от доайените на жанра у нас?

С.Щ.- Тази дума доайен не е много на място във връзка с джаза. Това, че един музикант е остарял повече от другите няма толкова значение. В джаза тези неща не са толкова важни, това е по скоро термин от областта на дипломатията. Знам, че в България се изоползва и то доста често, но ние сме майстори да измисляме какви ли не глупости. Излиза така, че като си доайен, едва ли не си най-добрият или, че трябва да свириш по-различно от другите. Няма такова нещо.

Добре, ще задам въпроса по друг начин. Какво е усещането да свириш джаз повече от 40 години?

С.Щ.- Усещането е, че колкото повече свириш, толкова повече изпитваш удоволствие от това, че се занимаваш с музика, особено с джаз. Човек дори да му е омръзнало понякога, от пресвирване, или от друго, когато вземе инструмента в ръка и засвири, му става отново приятно и изпитва удоволствие. Джазът е изключително изкуство, което се създава в момента на изпълнение, дава възможност за импровизации и изненади и в това е неговата красота.

Свирили сте с чешки джаз-музиканти в миналото, поддържате ли някакви връзки?

С.Щ.- Аз съм свирил с много чешки музиканти, може да се каже, че с всички от най-известните, но не поддържам контакти с никого.

А.Д.- Ние българите сме в това отношение малко небрежни и аз това го отчитам като минус, нали така Симеоне?

С.Щ.- Аз казвам за себе си открито, че не съм комерсиален музикант и много не се стремя да правя неща, които може би друг отчита, че са добри за кариерата му.

А.Д.- Да, това е много често явление, че хора, които не са чак толкова добри и можещи, са винаги с гърдите и лактите напред, а хора, които са можещи, не влагат своята енергия и амбиции в това да поддържат контакти и да изпращат писма до различни фестивали и организатори. Който може, се интересува преди всичко от това, да прави колкото се може по-добра музика. ■

АНТОНИ ДОНЧЕВ

е роден на 2.02. 1959 в Бургас и е син на известния композитор на филмова и театрална музика Кирил Дончев. Завършва музикалното училище и Музикалната академия в София като пианист в класовете на проф. Мара Петкова и проф. Богомил Стършенов. Дебютира като джаз музикант още като ученик а през 80-те се утвърждава сред елитните български джазмени като член на квартет „Фокус“ (с лидер Симеон Щерев) и особено с „Акустична версия“, която създава заедно с Христо Йоцов през 1985 година. Успоредно с дейността си с „Акустична версия“ с която печели много международни награди (Оелаарт, Белгия 1985, Леверкузен, Германия 1986), Антони Дончев реализира редица свои проекти с различни музиканти в Европа и осъществява премиери на концерти за пиано, написани специално за него от автори като Любомир Денев и Бенцион Елизер. Автор е на музиката към шест игрални филма и много куклени и театрални постановки. Записва, концертира и участва в албумите на имена като Милчо Левиев, Петър Ралчев, Йълдъз Ибрахимова, Анатолий Вапиров.

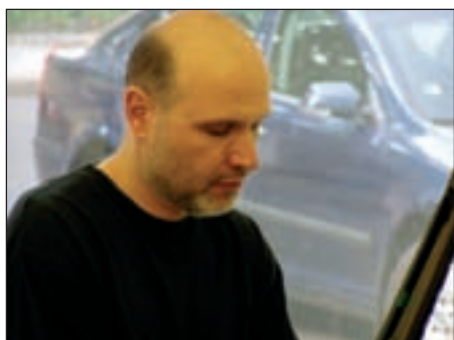
Антони Дончев съчетава в своята музика с лекота джаз, фолкор и класическа музика във всичките им аспекти.

СИМЕОН ЩЕРЕВ

е единственият български музикант, включен сред майсторите на флейтата в Европа и света. Няколко пъти е пръв на стария континент и втори в света през 1968 в анкетата на престижното американско списание за джаз „Даун бийт“. Още в началото на 60-те години участва в „Оркестър София“ с диригент Емил Георгиев, който е школа за развитието и усъвършенстването на голям кръг от българската музикална джаз общност за времето си.

Заедно с Милчо Левиев Симеон Щерев е основател на легендарния „Джаз-фокус‘65“ - квартетът, който печели първото международно признание за българския джаз на фестивала в Монтьо през 1969.

И до днес Симеон Щерев е неразделна част от всички престижни джаз форуми в България. Паралелно с кариерата си като джазмен, „Банана“, както го наричат всички в бранша, се изявява успешно и като класически музикант. Професор е в Държавна музикална академия.

ВАРНЕНСКИЯТ ВЛАДИСЛАВ С ЦЯЛОТО СИ СЪРЦЕ И ВОЛЯ

ТЕКСТ: НАТАЛИЯ БОЯДЖИЕВА, СНИМКИ: АРХИВ

Варненци често произнасят името на полския крал Владислав Варненчик, без дори да се замислят – има квартал на негово име и красив булевард. Но мен за дълго ме плени романтичният образ на младия християнски крал, яхнал белия си жребец, в устремна атака с меч в ръка...

През 60-те години на XV век по улиците на Краков плъзва слухът, че в града е пристигнал един около четиридесетгодишен францискански монах. В аскетичния му облик мнозина разпознават някогашния млад владетел, изчезнал при Варна, Владислав III. Не се знае защо е дошъл, нито какво иска, но се е върнал. Легендата възниква в резултат на това, че смъртта му не се приема дори от полската делегация, отпътувала за султанския двор след битката. Хората имат нужда от тази легенда – паметта на храбрия юноша – крал ще живее вечно.

„И вопли, и горко ридание, и Търново чер мрак покри“ – горестно разказва летописецът за падането на Търново под турска власт. Този черен мрак в скоро време покрива цялата българска земя и продължава да пълзи на запад...

В това време Франция и Англия са заети със Стогодишната война /1337 – 1454/. Немският император Фридрих Хабсбург търси влияние в Унгария и Полша. Венеция и Генуа продължават своето съперничество за влияние в Източното Средиземноморие. Чехия е изтощена от хуситските войни, а Полша – от вътрешни междоусобици и набезите на Тевтонския орден. Дори в тези напрегнати съдбоносни години византийските управляващи не успяват да укрепят вътрешнополитическото си единство, а се изтощават въ взаимни вражди за надмощие. Разединени и изтощени от вътрешни размирици и борби за власт, европейските държави не оценяват заплахата и не намират сили да се обединят и прогонят османските турци отвъд границите на Европа. В тази сложна международна обстановка и надвисналата турска опасност, обнадеж-

ден от победите на Янош Хуняди, папа Евгений IV тържествено обявява с акт /була/ от 1 януари 1443 г. към всички християнски страни подготовката на антиосмански поход, като обещава на участниците обширни земи за разпространение на католичеството там и опрощаване на греховете. Подготовката за военната кампания на християните започва със сключването на договор между Унгария и Полша за обща борба срещу нашествениците, по силата на който кралят на Полша Владислав е обявен и за унгарски крал под името Уласло I. С приемането на унгарската корона 16 – годишният юноша- крал прегръща идеята за спасяването на Унгария и прогонването на завоевателите от Европа, както и за завладяването на тяхната столица Одрин.

ШАНКО АПОСТОЛОВ

директор на Парка –музей
„Владислав Варненчик“

Обърнахме се за коментар за тези размирни времена към Шанко Апостолов - директор на Парка –музей „Владислав Варненчик“ почти от неговото създаване.

Г-н Апостолов, във вашата популярна брошура, посветена на Варненската битка през 1444 г. Вие говорите за недалновидната политика на балканските владетели по отношение на османската цел – завладяване на народите и държавите чрез разединение. Това характерна черта ли е за балканските народи – неспособността да се обединят пред лицето на общата опасност и да й дадат отпор?

Ш. А. - Западните християни също не могат да се обединят. И за Европа, и за Балканите е характерно феодалното разединение и раздробеност в този период. Балканските държави /Византия, България, Сърбия/ воюват една срещу друга и търсят помощта на турците в тези междусобни войни. Те охотно им я дават и като идват в Тракия и виждат плодородните полета, не им се иска вече да се върнат. Те търсят плодородни земи за завоюване. И докато балканските феодални държави са разединени, младата турска феодална държава е силно централизирана. Всичко е поставено в услуга на завоевателната ѝ политика – и най-вече фанатизмът. Те се стремят към една цел – териториално разширение, завоюване на нови земи и разпространение на мюсюлманската религия. Заедно с върхушката – султана и неговите приближени – цялата тази система удря в една цел – завоевателната политика.

И това е причината за успеха им?

Ш. А. - Да, това е. Енгелс казва, че няма друга такава военна сила, която би могла да stre турците в този момент. Турската сила е била най-голяма тогава...

Унгарският историк Шандор Йозе говори в своето изследване „Варненската битка“ за буферната зона, в която попада и нашата страна. Тя е трябвало да защити средноевропейските страни от турските набези.

Ш. А. - Шандор Йозе си има своя гледна точка. Не знам доколко е съвсем точно това понятие „буферна зона“, но това

е вярно, че ние служим като такава зона преди нахлуването на турците в Унгария. Целта на унгарците е, изтласквайки турците от Балканите, да спасят най-вече Унгария. И ако тези походи бяха успешни, щяхме да спечелим и ние като народ и държава, и целият Балкански полуостров. Унгарската държава е тази, която поема тежестта на турския удар срещу Европа. Нито унгарската, нито която и да било друга държава може със собствени сили да устои на този удар, затова Унгария търси сближаване със съседните народи. Не казвам „държави“, защото официално никоя държава не се отзовава на нейните призови за помощ, но представители на отделните народи се отзовават и участват и в двата похода. Така че Унгария е била принудена от обстоятелствата да спаси себе си и чрез тази своя акция /това е фактически една Унгарско-турска война/ - да изгони османците от Балканите и по този

начин би могла да спаси и балканските народи от турското робство.

Известно е, че София е освободена по време на първия поход през 1443 г., но за кратко. Докога?

Ш. А. - До средата на декември. Кръстоносците идват през сръбска територия, навлизат в българските земи като освобождават българските градове – казвам български, защото те са български – Ниш, Пирот, София и достигат до Златица. Целта е да се премине през Златишкия проход, да се прекоси Тракия и да се удари Одрин, който тогава е турска столица. Но настъпва тежка зима и, независимо че дотогава войските имат победни битки, те са принудени да спрат своя поход, да се върнат и на следващата година да предприемат втори поход. Така че София е освободена през 1443 като за управител на града е поставен един местен владика – българин. Когато

християнските войски се връщат обратно, турците опустошават цялата Софийска област. Този владика е обезглавен, а българското население е подложено на сеч и унищожение. Ето това е горчивият резултат от този поход – пострадва най-много българското население...

Какви са заслугите на полския крал Владислав, наречен по-късно Варненчик, в памет на когото е изграден Паркът – музей?

Ш. А. - Владислав на 16 години е поканен да царува в Унгария. Унгарските магнати / водачи/ виждат, че само при един съюз с Полша биха могли да устоят на турския натиск. И затова поканват младия полски крал да царува в Буда /днешна Будапеща/. Той има определени заслуги в тези два похода, и по-конкретно: той е млад, въдушевен и приема с цялото си сърце, воля и съзнание тази идея за организиране на антитурски поход. И в двата похода е начело на войската – политическият водач е Владислав /истинският е Янош Хуняди/. В това време Полша също е в много тежко вътрешно икономическо и политическо положение. И тъй като полските магнати сами не могат да се справят, те пишат писмо до Владислав като го молят да се върне в Полша и да помогне за стабилизирането на страната. Но Владислав отговаря така: „Аз непременно ще се върна, само обаче след като изгоня турците от Европа“. Виждате колко категоричен е той и колко е вярвал, че ще успее в това дело. С цялото си сърце приема тази идея, неотклонно вярва в нея и загива в борбата за нейното осъществяване. Когато някои участници в похода при влизането в България проявяват жестокост спрямо турското и българското население, той специално се обръща към всички с едно

писмо като ги призовава към човешки отношения. Те грабел и българските църкви, той казва: „Това са наши братя християни, ние трябва да бъдем добри към тях“. Никога не е одобрявал тези изстъпления, а те са белег на всяка една война, те са неминувани и в днешно време...

Разкажете повече за участието на хуситите и таборитите в битката.

Ш. А. - Таборити и чашници – това са двете крила на хуситското движение. Те са били много добри бойци и затова Янош Хуняди взема 400 хусити като наемни бойци – той знае, че са чудесни войни – смели и изобретателни. Те измислят нов начин на воюване за онова време – устроят техния традиционен вагенбург – укрепление от каруци, разположени в кръг, което е било в тила на нашата християнска армия. Когато тя е разбита, хуситите остават последни и прикриват отстъплението на рицарите. Така всички загиват геройски – до последния боец, заедно с командира хетман Чейка.

Интересно ще е за нашия читател да се потопи във вихъра на битката...

Ш. А. - Историческите източници твърдят, че клането е траяло от сутринта до вечерта на 10 ноември. Надвечер и двете страни са толкова изтощени, че вече не могат да вдигат сабите си. Докато Хуняди напада дясното крило на турската конница в посока към езерото, младият и ентусиазиран Владислав предприема атака в центъра само с 500 отбрани гвардейци. Атаката е устремна. Летописецът казва, че кралят посичал всички неприятелски войници, срещнати по неговия път. С рицарско дръзновение се спуска, водейки своя отряд и се вклинява в еничарския корпус, който пази султан Мурад II. В някои писания се казва, че еничарите нарочно отворили път, за да попадне Владислав в капан. Не се знае дали е било така, но факт е, че той навлиза със своите рицари, достига до могилата и се насочва към султана с цел да го убие. Под могилата обаче един от еничарите – Коджа Хазър се наричал – успява да подсече сухожилията на коня, пада конят, пада и кралят, обленен в тази тежка 25-килограмова броня. Еничарят отмята кралския шлем и със силен замах на ятагана отсича главата на Владислав. Занася я на султана, набучват я на кол и носейки я, контраатакуват срещу неговите рицари. Останали без предводител, те уплашени отстъпват. Еничарите пък са окужани от своя успех, атакуват и настъпват обрат в развоя на сражението. Докато християнската войска е имала шансове да спечели битката, след гибелта на Владислав тя вече губи инициативата. Янош Хуняди на два пъти прави опити да събере останалите отряди, но вече е късно

– турците са вклинени дълбоко в нашата отбрана. Главкомандващият рицарската армия, виждайки, че не може да спечели битката, за да запази живота на останалите бойци, дава заповед за отстъпление. И тогава той заповядва на чехите да прикрият отстъплението, за да могат останалите части да се оттеглят...

Всички изследователи на Владиславовото дело се възхищават на неговия героизъм и самопожертвователност. Съвсем заслужено той има във Варна един достоен паметник. Каква е историята на музея?

Ш. А. - По време на Кримската война полски легионери, които са били на турска служба, издигат на едната от двете могили – там, където е бил командният пункт на султан Мурад II, доста голям каменен паметник на Владислав. От двете страни на паметника е имало издълбани в камък стихове на полски. За жалост този паметник стои около една година, след това е разрушен – или от иманяри, или от турците – не знаем точно. Това е първият знак, поставен на мястото на битката. Вече през 1924г. поляци, българи и унгарци поставят гранитния блок в чест на загиналите герои, който се намира сега зад могилата – мавзолей. През 1935 г. е построен символичният мавзолей на краля и се създава мемориалният парк. Комплексът е преустроен през 1964, като мавзолеят е обновен с копие от саркофага на краля от двореца Вавел. В сградата на музея могат да се видят оригинални оръжия и копия на въоръжение от България, Чехия, Румъния и Унгария. Минали години сме имали по 95 хиляди посетители годишно, от които 45 хиляди са поляци. За поляци, унгарци, чехи и хървати този музей винаги е бил една светиня. ■

ПЕРУ И БОЛИВИЯ

ЗЕМЯТА НА ИНКИТЕ, ЛАМИТЕ И ПИСКОТО

ТЕКСТ И СНИМКИ: ЗЛАТИНА ЙЕРЖАБКОВА

В представите на романтиците-авантюристи Перу и Боливия са страни, свързвани предимно с могъщата империя на войнствените инки. В действителност обликът на тези земи постепенно е започнал да се оформя под влиянието на значително по-стари култури. И спомените за тях, пощадени от времето, варварското отношение на конкистадорите, националните движения за независимост и политическите метежи, до днес предизвикват в сърцата на пътешествениците неописуемо възмущение и множество въпроси, на които човечеството засега не е способно да предложи категорични отговори.

Три са основните забележителности, с които Перу привлича туристите: Мачу Пикчу, платото Наска и езерото Титикака, недалеч от което, на платото Алтиплано в Боливия се намира центърът на най-значимата прединкиска култура Тихуанаку. След почти 13 часов полет от Амстердам или 11 часов полет от Мадрид обаче като всеки страстен пътешественик искате да видите значително повече. За щастие тези места действително предлагат множество удивителни гледки – каньони, пустини, изключително разнообразна буйна растителност,

вирееща на фона на заснежени върхове на Андите. А редом с индианските паметници на културата ще ви впечатли и живописната обстановка на колониалните градчета със специфичната им архитектура модифицираща испанския ренесанс, стила мудехар и барокото, примесвайки ги с елементи от традицията на инките.

ПРАКТИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

Разходите за хотели и храна в крайна сметка също предразполагат към по-дълъг престой

в тези отдалечени краища на планетата. На цена между 8 и 12 долара на вечер ще си осигурите от приличен до доста хубав хотел – дори и с басейн. А богат и вкусен обед или вечеря по ресторантите ще ви струват между 2 и 7 долара. Евтин е и транспортът. Смелите натури могат да използват обикновените автобуси предназначени за местното население, които ще им струват около 2 долара на 100 км. Проблемът е, че пътуват препълнени, не спазват разписание и не са особено чисти. А и ако държите на по-голяма сигурност

за багажа си, може да препочетете туристическата класа. Тя е около 2-3 пъти по-скъпа, но ще ви осигури удобство и спокойствие, нерядко включва услугите на екскурзовод, почивка за обед, както и превоз с кушетки за по-дългите нощни преходи. Престъпността в центровете на големите градове, особено около пазарите и гарите е сравнително голяма. За да се намали рискът от ограбване на туристи, агенциите предпочитат да качват гостите директно от хотелите или изпращат таксито, с които ги извозват до специализирани автогари. Наемането на частен автобус за групата е излишен лукс. Осигуряването на постоянен екскурзовод също не е необходимост – или поне след първите няколко дена, които са достатъчни, за да се ориентирате в обстановката,

губи смисъла си. Освен това услугите, които един такъв гид ще ви предложи, обикновено не са специализирани – за разлика от тези на екскурзоводите, които ще наемете по обектите, целта на вашето пътешествие до тази част на планетата.

ПО БРЕГОВЕТЕ НА ПАСИФИКА

В Лима, столицата на Перу, разположена на брега Тихия океан, пристигахме в късния следобед. Към хотела ни откарва автобус поръчан предварително от нашия екскурзовод – такситата от летището са на тройно по-висока цена от нормалната (която е около 1 сол на км., т.е. приблизително 1/3 от долара). Настаняваме се в скромен хотел в Мирафлорес, един от хубавите и безопасни квартали на Лима.

Разполагаме с ден да се съвземем от пътуването. Затруднения ни създават седемчасовата часова разлика (спрямо Централна Европа) и огромната влажност на въздуха – мъглата, издигаща се от океана покрива Мирафлорес до 2 часа след обяд. Знаем, че по време на престоя си тук ще трябва още да свикваме и със сушата в пустинята, и с голямата надморска височина в Андите. Избрали сме поне подходящ сезон за пътуването си до областите под екватора. В края на април и началото на май дъждовният период е приключил. Температурите са между 20 и 30 градуса и с изключение на дните, прекарани в тропическия лес, времето през целия ни престой в Южна Америка е сухо.

След кратка разходка в градините над плажовете на Пасифика се отправяме към сърцето Лима, площад Армас, около който са съсредоточени колониални сгради от 16 век, президентският дворец и катедралата, в която е погребан Франческо Писаро, основателят на Лима (или т.н. Град на Кралете, Ciudad de los Reyes), конкискаторът, който след победата си над вождя на инките Атахуалпа е назначен за губернатор на завзетите от Испанската корона земи.

Не пропускаме да посетим най-голямата забележителност на града, манастира при църквата Сан Франциско (1546-1672), привличащ вниманието на туристите предимно със своите катакомби, използвани столетия наред (до началото на 19 век) като централно гробище на Лима. Освен интересното художествено оформление на някои от костите в катакомбите, манастирът впечатлява също със своята богата библиотека (над 25 000 тома и 6000 пергамента от периода между 15 и 18 век) и немалка колекция от картини от школата

на Рембранд. Специфична особеност са стенописите с изтрети лица на светии, чиито лик често е заменен от изображения на богати меценати на манастира. Преди да заминем за Писко, малък град, който в годините след колонизирането на империята на инките е имал не по-малки шансове да се превърне в административен център на новозавладените земи, се връщаме за последно в квартала Мирафлорес. Тук се намира полуразрушеното светилище Хуака Пуклана с едни от малкото съхранени пирамиди, които във времето от преди 1600 години са били разпръснати из цялата долина на днешна Лима. Смязва ни историята на откритите тук скелети на жертвени жени, на които липсват толкова пръсти на ръцете, колкото деца са родили.

От Писко, се отправяме към скалистите тихоокеански острови Балестас, поразяващи със своите нереални, проядени от морската вода арки и пещери. Природният резерват Балестас обаче е известен поради друга причина - обитаван е от кormорани, пеликани, албатроси, чайки, пингвини и морски лъвове, които всеки от нас се опитва да улови с обектива си на фона на неземния пейзаж.

Пътят между сушата и Балестас минава покрай друг остров, на чийто склон преди повече от 700 години е издълбано изображение на тризъбец, съхранило се до днес в меката варовитата почва благодарение на специфичните метеорологични условия – на факта, че от тази страна на острова никога не духа вятър. Загадъчни остават целите, за които е служил. Вероятно е бил използван за ориентир в океана. Уфолозите допускат, че е служил за комуникация с извънземни цивилизации. Най-популярна обаче днес е хипотезата, че изображе-

нието представлява стилизиран кактус, растение, чиито халюциногенни свойства върховните свещеници са използвали при някои религиозни ритуали. Еднодневната екскурзия по бреговете на Тихия океан продължава по суша и ни отвежда към близкия пустинен полуостров Паракас, където се намират едни от най-големите пясъчни дюни в света, и преди всичко музеят на древна култура с тъждествено наименование, съществувала в периода от 750 год. пр. н.е. до 100 год. от н. е.

ТАЙНИТЕ НА ПЕРУ

В късния следобед потегляме към градчето Ика, в чиито предградия спираме в мини-фактура за производство на вина и популярното местно спиртно питие от грозде, известно под названието писко. След подробна лекция за тяхното производство и дегустация на продуктите, собствениците ни предлагат на изключително ниска цена бутилки с различни видове писко, отличаващи се по своята сладост и гъстота.

Преди залез слънце успяваме да посетим и лагуната Хуакачина. Мястото е спокойно, тихо и сладникаво красиво. Над палмите, заобикалящи езерото, по което влюбени двойки плуват с лодки, се издига изгряващата луна и... огромни пясъчни дюни, по които любителите на спорта и бързите скорости се спускат със сноуборди. Несравнимо повече вълнение от това кичозно кътче в нас предизвиква вродената човешка слабост към всичко тайнствено и необяснимо, която събуждат легендите изпредени от Ерих фон Деникен покрай загадъчния произход и функцията на линиите и изображенията върху платото Наска. Срещата с тази мистерия ни очак-

ва в ранните часове на четвъртия ден от нашия престой в Перу. Излитаме с малки четириместни самолети. Пред очите ни се разкрива пресъхналата река на Наска и магистралата Пан Америка. Най-после съзираме и удивителните линии, напомнящи площадка за стартиране на самолети (или междупланетарни кораби?). През 1941 год. немската изследователка Мария Райхе открива тук на площ от около 20 кв.км общо над 1000 линии и повече 50 от фигури. Нашият пилот насочва вниманието ни към най-известните от тях: кита, маймуната, паяка, колиброто, кучето, папалата, птицата, патицата, ръцете, дървото... Припомня ни предположенията, че те са служили като астрономически или аграрен календар, но тези обяснения изглеждат недостатъчно приемливи предвид датирането на изображенията към периода между 200 г. пр. н. е. и 700 г. н. е., съпоставено с факта, че са забележими единствено от птичи поглед и преди всичко с това, че една от фигурите представя образа на астронавт. Самата Наска е неголям град, преживяващ предимно от продажбата на керамика, произвеждана по техниките на старата култура, носеща същото име. Известна е и с добива на злато, което тук е евтино, но е и с малко карати. По-впечатляващ е начинът, по който благородният метал се отделя от пръстта. Местните използват свойствата на живака, който изливат в дворовете на къщите си в специални ями пълни с вода, в които изсипват и добития от златоносните реки в планините пясък. Обречените на бедност семейства са така непрестанно изложени на отровните изпарения на течния метал, докато под звуците на перуанската музика, децата им по цели дни се люлеят на дъски разположени върху обли, търкалящи се в ямите камъни. ■

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

СЕПТЕМВРИ

2 н Неделя след Петдесетница. Св. мчк Мамант. Преп. Йоан постник, патриарх Цариградски
6 ч Св. мчк Евдоксий. Преп. Архип (Ден на Съединението)
8 с Рождество на Пресвета Богородица
9 н Неделя след Въздвижение Св. праведни благоотци Йоаким и Анна
14 п Въздвижение на честния и животворящ Кръст Господен (Кръстовден) (Строг пост)
16 н Неделя след Въздвижение. Св. вмчца Евтимия Всехвална. Св. Людмила Чешка
22 с Св. свщмчк Фока, еп. Синопийски. Св. прор. Йона. Преп. Козма Зографски (Ден на независимостта)
30 н 2 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Св. свмчк Григорий, просветител на Армения

ОКТОМВРИ

7 н 3 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Св. мчци Сергей и Вакх
14 н 4 Неделя след Неделя подир Въздвижение- на св. Отци от 7-я Вселенски събор. Св.мчци Назарий, Гервасий, Протасий

и Целсий. Преп. Параскева - Петка Търновска (Петковден)
19 п Преп. Йоан Рилски Чудотворец. Св. прор. Йоил. Св. мчк Уар
21 н 6 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Преп. Иларион Велики. Св. Иларион, еп. Магленски
26 п Св. вмчк Димитрий Мироточец (Димитровен)
28 н 7 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Св. мчци Терентий и Неонил. Преп. Стефан Савант. Св. мчца Параскева

НОЕМВРИ

4 в 5 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Преп. Йоаникий Велики. Св. свщмчци Никандър и Ермей.
8 ч Събор на св. архангел Михаил. Св. мчк Ангел Лерински (Архангеловден)
11 н 8 Неделя след Неделя подир Въздвижение. св. мчци Мина, Виктор и Викентий. св. мчца Стефанида. преп. Теодор Студит.
18 н 9 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Св. мчци Платон и Роман.
21 с Въведение богородично (Ден на православната християнска младеж и семейство) (Разрешава се риба)

25 н 13 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Св. Климент Охридски. Св. Климент, еп. Римски. св. Петър, Александрийски (Отдание на Въведение Богородично)

ДЕКЕМВРИ

2 ч 14 Неделя след Неделя подир Въздвижение. св. прор. Авакум.
6 ч Св. Николай, архип. Мирликийски, чудотворец (Никулден)
9 н 10 Неделя след Неделя подир Въздвижение. Зачатие на света и праведна Анна
16 н 11 Неделя след Неделя подир Въздвижение - на св. Праотци. св. прор. Агей. св. мчк Марин
23 н Неделя пред Рождество Христово. Преп. Наум Охридски. Св. 10 мчци в Крит. св. мчк Геласий
25 в Рождество Христово
26 с Събор на Пресвета Богородица. Свщмчк Евтимий, еп. сардийски. Св. Йосиф Обручник, цар Давид, Яков брат Божи (Блажи се)
27 ч Св.првмчк и архидякон Стефан. Преп. Теодор Начертани (Стефановден)
30 н Неделя след Рождество Христово. Св. мчца Анисия. Свщмчк Зотик.

АБОНАМЕНТ

АКО ИСКАТЕ ДА НАУЧИТЕ НЕЩО ПОВЕЧЕ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧЕХИЯ И ПО СВЕТА, АКО ВИ ИНТЕРЕСУВА ЖИВОТА НА ИНТЕРЕСНИ ЛИЧНОСТИ, СВЪРЗАНИ С БЪЛГАРИЯ, АБОНИРАЙТЕ СЕ ЗА СПИСАНИЕ „БЪЛГАРИ“.

ГОДИШНИЯТ АБОНАМЕНТ ЗА 6 БРОЯ С ПОЩЕНСКИТЕ РАЗХОДИ Е 180 КРОНИ.

ПИШЕТЕ НИ АДРЕС:

o.s. VAZRAŽDANE
VOCELOVA 3
120 00 PRAHA 2 - VINOHRADY
GSM 777 196 322,
balgari@atlas.cz

Български, брой 3, 2007

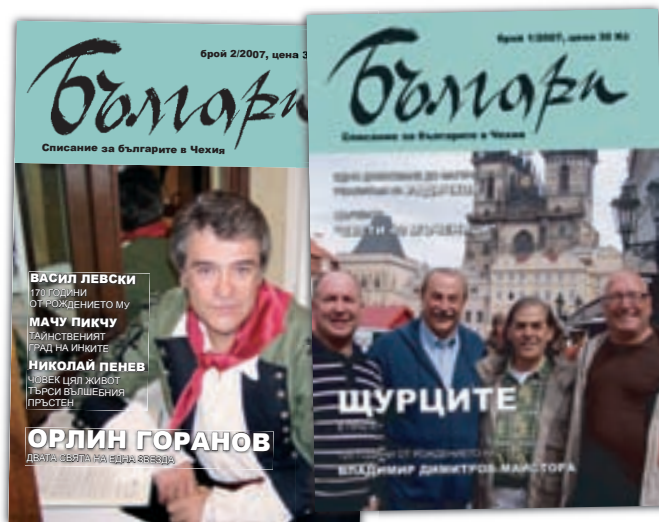
Издание на българското малцинство в Чешката република
Издател: сдружение „Възраждане“, Americká 28, 120 00 Praha 2
Излиза с подкрепата на Министерството на културата на Чешката република
Регистрационен номер в Министерството на културата: E 13282
Тел: 777 196 322,
e-mail: balgari@atlas.cz

Директор на изданието:

Мария Захаријева
Главен редактор: Иван Иванов
Редактор: Лора Владимирова
Сътрудници: Наталия Бояджиева, Златина Йержабкова, Христина Стоева, Добромир Григоров
Дизайн: Михал Хусак
Година 6, брой 3/2007

BALGARI

Periodikum bulharské menšiny v České republice
Časopis je vydáván s finanční podporou Ministerstva kultury České republiky

Ако ви липсват стари броеве на списание „Българи“ и желаете да ви бъдат изпратени по пощата срещу 20 крони за брой, моля свържете се с нас на телефон 777 294 123 или на e-mail: balgari@atlas.cz

Сдружение „Възраждане“
19 юни 2007, Фоерстрова зала

МЛАДИ БЪЛГАРСКИ ТАЛАНТИ

Филип Зайков, Марие Цончева,
Теодор Алабозов, Михаел Форш

Снимки: Мария Захариева

НЕДВИЖИМИ ИМОТИ:

- ПОКУПКА
- ПРОДАЖБА
- НАЕМИ

ФИНАНСИРАНЕ ИПОТЕКИ КРЕДИТИ:

- НА ФИЗИЧЕСКИ
ЛИЦА
- НА ФИРМИ
- НА СДРУЖЕНИЯ

ЗАСТРАХОВКИ:

- ЖИВОТ
- ЗЛОПОЛУКА
- СГРАДИ
- ИМУЩЕСТВО

ЮРИДИЧЕСКИ УСЛУГИ:

- КОНСУЛТАЦИИ
- ДОГОВОРИ
- ЮРИДИЧЕСКИ
СЪВЕТИ